

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

UNIVERZITA KARLOVA

Katedra systematické teologie

Postava duchovního,
jeho sebenalezení tzn. nalezení vlastního
Božího vedení, duchovní v roli lékaře
duše i těla jednotlivce, rodiny a
společnosti.

Priest's searching within finding his own
way for God's leadership, priest as a
healer of body and soul of an individual,
a family and society.

Prohlášení

Tímto prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a jen díky Bohu, „neboť Jemu náleží veškerá čest, moc, i sláva na věky věků, amen.“

Osnova:

1. Úvod
 - 1.2. Rozpad Jednoty
2. Myšlenka a její moc
 - 2.1. Opora či překážka
 - 2.2. Každá mince má dvě strany
 - 2.3. O posuzování druhých
3. Moc příběhu a podobenství
 - 3.1. Jiné vlastnosti formy
 - 3.2. Pochody duše nebo obrazy světa
4. Slovo a jeho moc
 - 4.1. Láskyplná rada nebo program mysli
 - 4.2. Podobenství o přivolávači deště
5. Sebepoznávací metody
 - 5.1. Bůh k nám promlouvá prostřednictvím snů
 - 5.2. Odevzdat či neodevzdat
 - 5.3. Podobenství o kapce vody
6. Modlitba
 - 6.1. Modlitba v duchu Jana Ámose Komenského
 - 6.2. Modlitba v roli terapeuta
 - 6.3. Rekapitulace
 - 6.4. Pozorování vlastní mysli
 - 6.5. Očistné slzy
 - 6.6. Odevzdanost

7. Vedení

7.1. Závěr

8. V textu použitá literatura

8.1. Literatura nepoužitá avšak mající vliv na obsah

1. Úvod

Postava duchovního,
jeho sebenalezení tzn. nalezení vlastního Božího vedení a
uzdravování v církvi.

Toto téma magisterské práce jsem si vybrala proto, že mne jako studentku Husitské teologické fakulty a posléze i adeptky na kněžství provázelo a zaměstnávalo po celou dobu studia. Ve svých školních písemných pracích, ale i v kázáních, se obsah slov točil vždy okolo těchto témat.

Předem pro pořádek, bych zde chtěla uvést že mnohé myšleny z předešlých prací budou použity i v této práci. A to ať už se jedná o práci postupovou a nebo již zmíněná kázání.

Každou myšlenkou zde použitou, ať už „vlastní“ či od jiného autora si nechci činit nárok na pravdu, ale více je chci prezentovat jako jeden z mnoha možných úhlů pohledu. V současné době asi jako jeden z 6,5 miliardy jiných.

*Nechci a ani nemohu Život konzervovat,
ale s Pánem a bližním o něm konverzovat.*

Jako studentka teologické fakulty, jsem si nemohla nepoložit otázku: „kdo jsem já a kdo, nebo co je Bůh a popřípadě jak je možné se s Ním spojit.“ A toto spojení pro mne mělo vždy velký význam, neb mi život (tedy v mém pojetí i Bůh Otec) ukazoval, že není radno se opírat o něco ze světa, než-li s pomocí jiného prostředníka je lépe hovořit s Bohem bezprostředně. A navíc pokud se chci věnovat v budoucnu „povolání“ duchovního, tak by tu ono zmíněné spojení mělo být. Začala jsem se tedy věnovat různým meditačním technikám a hledala způsob jak se s Bohem spojit. Nebylo mi totiž jasné jak bych mohla o „Něčem“ mluvit, aniž bych s „Tím“ neměla osobní zkušenost, navíc jak bych mohla jiné k Bohu vést, pokud sama cestu neznám?

Navštívila jsem několik poutních míst a setkala se s mnoha duchovními učiteli a to jak z tradice křesťanské tak i z tradice východní.

V mnohém jsem se od východního, tedy hinduistického způsobu myšlení nechala inspirovat a dodnes je mým toužebným přáním se do Indie jednou i vydat.

Na své cestě k Pánu jsem se vždy řídila slovy apoštola Pavla, který říká - „vše poznávejte, a u toho dobrého zůstaňte.“ Barometrem pro to dobré, mi pak vždy bylo moje srdce a jak už to mám v životě zařízené osobní zkušenost.

Husitská teologická fakulta mne v mnohém otevřela oči. Na přednáškách „četby náboženských indických textů“ jsem pochopila, že nejen na západě se vedli spory o to, jak to všechno vlastně s Pánem Bohem je, ale vedli se i na východě. Pochopila jsem, že víra a zbožnost je záležitostí jedince a nikoli nějakého náboženského celku, to znamená, že opravdu upřímně věřící jsou všude na světě a to v jakékoli náboženské tradici a že žádné náboženství není to jediné pravé k osvícení či spasení vedoucí.

Zvláštní, že skrze poznání východních tradic, mne Pán vedl zpět k Pánu Ježíši Kristu, který je mimo jiné v mnoha východních tradicích s úctou ctěn, jako ten, který se vzdal vlastní vůli, (ega) a odevzdal se Bohu a je proto mnohým vzorem. Neustále prosím Pána aby mne vedl v mém srdci, a naprosto se ztotožňuji a Bohu za tuto milost děkuji se slovy z

Matouše 7,7-12

Proste a bude vám dáno, hledejte, a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává a kdo hledá, nalézá a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? Nebo by mu dal hada, když ho poprosí o rybu? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše víc Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí!¹

1.1.Rozpad Jednoty

¹ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ: Matouš 7,7-12

Vzpouira člověka proti stvořiteli

Touha po Bohorovnosti

Nejzchytralejší ze vší polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.“ Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.²

Toto podobenství je jedním z prvních v Bibli ve SZ a hodí se i na úvod této práce. Tímto textem, tedy hříchem o kterém se zde píše - vše začíná, život i smrt člověka. Je tu vskutku na té nejhlubší úrovni zobrazen smysl bytí člověka na zemi, to odkud přišel a proč, a kam se má zas navrátit. Dovolte mi tedy malý exegetický exkurz, na samý začátek lidského utrpení.

Exkurz na začátek lidského utrpení? To zní jako by lidský život, tedy život zde na zemi byl utrpením a nebo něčím, co je trestem. Ono upřímně to tak i po přečtení výše uvedeného textu vypadá.

Ale nemyslím si, že by tomu tak nutně muselo být, záleží na úhlu pohledu lidského vědomí. Protože jak už i zde zmiňovaný text říká, utrpení člověka začíná když vzdoruje Boží vůli. Utrpení začíná, když člověk přestane Hospodinu věřit, že jej

²Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, SZ: Genesis 3,1-7

miluje a že pro něj chce jen to nejlepší. Utrpení začíná, když chce vzít člověk osud do vlastních rukou, utrpení začíná když chce být roven Bohu. A to je vlastně jeho prokletím, tento chtíč, být roven tomu nejlepšímu, a nebo lépe být lepší. V každém člověku je část, která neustále touží, být lepší, vítězit, mít pravdu, ale také být jiná než ostatní, tato část má potřebu se vymezovat, vyhraňovat, protože přece nemůže být stejná, jako všichni ostatní, tato část prostě neustále něco potřebuje, neustále je s něčím nespokojená a tím je také velice zranitelná, je to část, která patří světu a nikoli naší duchovní podstatě, a protože je ze světa, je smrtelná a protože to ví, velice se smrti bojí, zemřít pro ni znamená i prohrát a nebo nemít pravdu. Všeobecně se nazývá egem. Tedy lidským já, které ale není pravým lidským já.

Snad právě toto má na mysli i Pán Ježíš, když říká:

„Kdo chce jít zamnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde: kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.“³

Právě tím nesením kříže je to, že se za všech okolností plně odevzdám Boží vůli a bezpodmínečně s důvěrou budu přijímat vše tak, jak to ke mně přichází, protože to je vůle Boží. Kdo však Bohu nedůvěřuje hledá jinou vůli tedy tu svou, někdy se totiž může zdát, že je vůle Boží na nás krutá a nespravedlivá, ale nenechme se mýlit, protože kdo ví jak to všechno doopravdy je, vždyť naše poznání je jen částečné.

Ta část v nás, která náleží světu a je tedy pomíjivá tak jako vše ze světa, tato část má strach, že bude zesměšněna, že bude ponížena, že nebude mít dost, prostě nevěří Bohu a tomu, že by

³ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ: Matouš 16,24-25

dostávala vše to co má. Dovolte mi, abych tu část, která nechce přijmout tento pro ni „kříž“ nazvala egem. Tuto část v sobě máme všichni a jediným lékem na ni je Láska, odevzdání se Bohu Otci a uvědomění si toho, že existuje.

Ale zpět k onomu podobenství o prvotním hříchu, chtěla bych zde totiž vyložit, že tím kdo stojí za prvotním hříchem, je právě tato část, lidské osobnosti. Tedy ego.

Vypravme se po jeho stopách do výše uvedeného příběhu, obrazně řečeno protože ono v tomto příběhu stopy nezanechává, nemá totiž nohy.

Je jím jak jinak sám had našeptavač, který přináší pochybnosti a nedůvěru v Boží lásku. Spolu s tím pak i touhu po něčem „Víc“, touhu po tom vlastnit to co si myslím že nemám, touhu, být roven Bohu. Ve skutečnosti je toto velice krátkozraká politika a především nevědomá.

Člověk totiž zde v Ráji v jednotě všeho se vším už Bohu roven jest. V tomto příběhu pak ve své naivitě dítěte jedná, jako kdyby si toho nebyl vědom. Žena věnuje svou pozornost hadu a stejně tak u důvěru, tím se ale stává Bohu nevěrná, začíná pochybovat o Boží lásce a dobrotě. Pod hadovým našeptáváním začíná věřit, že Bůh před ní a jejím mužem něco zatajil. Vystupuje z role odevzdaného důvěřivého dítěte a staví se do role opozice. Přestává Bohu věřit jako Otci, který chce své dítě před něčím uchránit, a najednou, za tímto zákazem vidí zcela něco jiného, jiný záměr, a to myšlenku, že Bůh s ní a jejím mužem nechce být zajedno, že má vůči nim tajemství, díky kterému je nad nimi, a třeba jimi tedy může i vládnout, má nad nimi moc. To jsou ale přesné myšlenkové pochody ega. Zde nanejvýš platí, podle logiky ega - podle sebe soudím tebe. Zákaz začíná chápat, ne jako láskyplné varování před poklesnutím, ale jako Boží snahu si udržet primát nad člověkem. Toto jsou však úvahy ega, neboť to potřebuje mít navrch nad ostatními a moc, to mu totiž dává naději, že přežije, jedině když bude nejlepší a nejmocnější, jelikož ego patří světu, ví že je smrtelné ale nechce si to přiznat,

protože má ze smrti strach. Kdyby se samo sebe vzdalo a Bohu odevzdalo, stane se Jím a bude nesmrtelné (svůj život nalezne), ale takhle to ego nechce, nechce ztratit sebe samo, chce být Bohu rovno, ale samo za sebe, chce se oddělit, vymezit a být lepší, ve své nevědomosti neví, že i ono je v Bohu a Bůh jeho prostřednictvím působí. Ego totiž sází na jistoty a to pro něj znamená to, na co si může sáhnout, nevěří v lásku ani v duchovní dimenzi protože samo náleží světu, je to jako když bytost z trojrozměrného světa je ochotná uznat existenci pouze zas jen něčeho z trojrozměrného světa, protože čtyřrozměrný svět je jejímu zraku skryt a to pro ni znamená, že neexistuje.

A tak je to i s Evou a Adamem. Tato část v nich převládla, uvěřili více něčemu ze světa, než-li Bohu i když měli Vše, chtěli ve své nevědomosti více.

Přesně toho také dosáhli, vypadli z jednoty Boží, tedy ve svém vědomí a jejich vnitřní svět se změnil, ztratili něco ze sebe sama, vědomí si vlastní podstaty, uvěřili něčemu jinému a s tím se také ztotožnili. Najednou vidí dobré a zlé, nevidí relativitu toho, a to že vše působí Pán, jejich vědomí se zmenšilo a svědomí začalo pracovat. Svědomí se sebevědomím totiž úzce souvisí.

Celý příběh se odehrává na úrovni lidského vědomí a stejně tak, jako jsme Hospodinu denně nevěrní, když se ve svém vědomí ztotožňujeme s něčím ze světa, ať už jsou to věci, myšlenky, představy, stejně tak se k němu můžeme neustále navracet a Být s Ním za Jedno. Z milosti Boží, je to krásný příběh toho, jak lehce, našeptavač zakalí čisté vody lidského vědomí svými pochybnostmi a svou nevědomostí, které když člověk podlehne, její stržen na hadovo vědomí. Ano, je si zde vědom dobra a zla, ale to není privilegium, naopak, tohoto „poznání“ nabyt tím, že ztratil vyšší vědomí relativity toho, tedy Jednoty všeho se vším.

1.2. Rozvraceč

Slovo „symbol“ je označením pro věc, která v sobě zahrnuje jak duchovní, tak světské poselství, je to označením věci, která také na člověka působí jak na té světské, tak i na té duchovní dimenzi, symbol tyto dvě části v sobě nese, obsahuje a spojuje, dává dohromady a také tedy můžeme říci, že odkazuje na celistvost věci, zobrazuje věci celistvě. Toto slovo je odvozené od složeniny řeckého slova a) sin - což znamená, spolu, dohromady a dále b) ballo, ein - které znamená házet. Zkráceně tedy bychom řekli házet dohromady, stmelovat. Což je pozitivní, protože věc tak spěje k celku, k jednotě, k dokonalosti, k celistvosti.

Opakem tomuto slovu je slovo „diaballein,“ tedy opět složenina dvou řeckých slov: a) dia = roz... a ballo, ein = hazovat a dohromady řečeno tedy „rozhazovat, nebo rozdělovat. Samotné slovo „diabolos“ pak znamená, jak už název napovídá „dábel“ a také pomlouvač, rozdělovač. Je to ten, který rozděluje a doslova rozhazuje, ať už svými pomluvami a nebo pochybnostmi. Tak jak to učinil i had s ženou. Již zde je možné vidět, jakou moc má slovo. O „moci slova“ bude řeč ještě později.

Jednota

Kdysi jeden z Otců pouště vyslovil myšlenku, že vše na zemi stvořené má svou duši, vše má za Otce jediného Boha a proto není člověk větší než-li rostlina a není člověk něco více než-li zvíře, neboť vše stvořené má jednu a tu samou podstatu - Boha Otce.

Tato myšlenka mne velice oslovila, protože hovoří o Jednotě všeho se vším a o všemu společném základu, chcete-li Podstatě. Ve škole nás učí, že otázky jsou zbožnost myšlení a proto se pojďme ptát. Chce to trochu odvahy, protože se budeme ptát i na věci, které by se mohly zdát samozřejmostí a na které už odpovědi máme a na druhou stranu tu bude muset být přítomna i pokora, která si je vědoma své omezenosti v poznání a proto

znovu a znovu prosí, aby jí bylo odkryto více, ještě širší úhel pohledu, ještě hlubší poznání skutečnosti, je to hledání tam, kde si myslím že už vím.

Co to tedy znamená být v Jednotě všeho se vším a kde a jak? Je to vůbec možné? Vždyť ve světě vypadáme všichni jako originální samostatně myslící nezávislé osobnosti, a co by člověk mohl mít společného se zvířetem a nebo dokonce s květinou? Vždyť kamkoliv se podívám vidím pravý opak. Vidím, jak se vše vymezuje a vyhraňuje, vše má svůj vlastní tvar a ve světě to působí jako samostatně fungující nezávislá jednotka. To je však obraz, který se nám nabízí, díváme-li se na svět očima světskýma.

Zkusme se však podívat naším zrakem vnitřním, zrakem který věří, zrakem který více než-li vidět se snaží cítit a nebo prostě jenom být. Mám-li oči otevřené a rozhlížím se kolem sebe, vidím že vše má svůj tvar a své vymezení v prostoru, zkusme však oči zavřít a zkusme si uvědomit, kde mám hranice teď, zkusme si uvědomit, kde má hranice náš duch. Je možné to určit? A má vůbec nějaké hranice? je tu nějaké vymezení?

Zdá se, že rozdíly existují jen ve světě viditelném, ve světě materiálním a ten se poté zobrazuje v našem vědomí v naší mysli. Záleží pak už jen na člověku samotném, jakým způsobem se rozhodne vnímat svět kolem sebe, jakým způsobem chce prožívat vlastní realitu. Zda-li se dívá na svět očima, které mu říkají že zde žádná Jednota neexistuje, a že všichni jsme na sobě nezávislé samostatně žijící osobnosti, či že vidí, že vše souvisí se vším a nic se neděje náhodou.

Takto popisují mnohé knihy způsoby myšlení člověka a tím vlastně říkají, že to co mám ve vědomí, co si myslím a jak si svět představuji, takový jsem, že si vlastní myslí svým vědomím tvořím realitu, „ vlastní“ světonázor. Avšak k tématu mysli a její moci se ještě vrátíme později. Nyní zpět k Jednotě a tak k Bohu Otci a k tomu co to vlastně pro nás může znamenat, když si připustíme, že v Bohu tvoříme všichni Jedno.

Neboť když se řekne Jednota, představím si, že všichni jsou si zde rovni ve všech úrovních svého bytí. A že zde v tomto rozměru je jedno, zda-li je člověk bohatý a nebo chudý, zda-li je vzdělaný a nebo nevzdělaný, zda-li je nemocný a nebo zdravý, zda-li je křesťan a nebo buddhista a nebo zda-li je věřící a nebo nevěřící. V tomto úhlu pohledu v této dimenzi Bytí se tyto rozdíly rozplývají a jsou nepodstatné vzhledem ke skutečnosti, že ve své podstatě jsme si všichni rovni.

Na tomto místě by snad právě prorok z knihy Kazatel dodal k tomu co se světa týče:

*Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.*⁴

Snad také díky pomíjivosti se nám ukazuje druhá strana mince, snad také díky té mnohosti a rozdílnosti ve světě můžeme zakusit Jednotu v Božím duchu. Snad právě proto nás nabádají křesťanské spisy, abychom ve svých spolubližních viděli Pána Ježíše Krista a tak se ke všem chovali stejným způsobem.

Snad právě to, že vidíme tolik rozdílů navzájem mezi sebou je opět Boží prozřetelností, která nás má něčemu naučit. Možná právě tomu, abychom se naučili navzájem se přijímat ve své jinakosti, ve svých projevech myšlení a cítění. Abychom se skrze svět dostali k Bohu a Jeho bezpodmínečné lásce.

Už je to tak díky Bohu na světě zařízeno, že žijeme jako lidé na planetě zemi, tedy v čase a prostoru. Pro prostor je charakteristické to, že se nějakým způsobem vyhraňuje, vymezuje má hranice, svůj tvar a formu. A tedy vše co se zde chce nějakým způsobem projevit či zviditelnit musí také mít svůj tvar či formu. A tak je to mimo jiné i s náboženskou zkušeností s tím jak člověk chápe sebe sama a svého

⁴ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, SZ: Kazatel 1,2

Stvořitele. Od počátku věků má člověk tendenci (tak trochu po způsobu chytré Horákyňe) uchopit ono neuchopitelné a popsat ono nepopsatelné a to v jakémkoliv čase dějin a na kterémkoli místě naší země. Přirozeně k tomu používá prostředků jemu dostupných, ačkoliv (časem a prostorem omezených a podmíněných) tedy slov a obrazů.

A opět pouze na ten první pohled by se mohlo zdát, že různí lidé mají různé zkušenosti a tak že vlastně popisují něco jiného, avšak rozdílnost není v Podstatě samotné ale ve způsobu vyjádření. A tak mají různé národy vlastní jazyk a vlastní pojmosloví a dalo by se možná říci i vlastní náboženství, ale to čím se navzájem liší, je pouze ten projev ve světě, onen pojem či ona forma která je jim přidělena pro existenci v čase a prostoru.

Songjal Rinpoče se o této problematice zmiňuje ve své knize - Tibetská kniha o životě a smrti - takto: „Světci a mystikové zdobili po celé dějiny své poznání různými jmény a dávali mu různé tváře a výklady, ale co v podstatě prožívali, byla základní přirozenost mysli. Křesťané a Židé ji nazývají „Bůh“, Hinduisté ji říkají „Já“, „Brahma“, „Šiva“ a „Višnu“, sofijští mystici ji označují za „Skrytou podstatu“, a buddhisté ji říkají „Buddhovská přirozenost“. V srdci všech náboženství je jistota, že existuje základní pravda a že tento život je posvátnou příležitostí rozvinout ji a uvědomit si ji.“⁵

Je tedy víra tím co by mělo lidstvo navzájem rozdělovat? A existuje snad nějaké náboženství, které je větší nežli ta ostatní?

Má-li každá mince dvě stránky, jaká je opoziční strana různosti ve světě a proč? Je to jednota všech stejně bijících srdcí v Duchu Božím? A proč je tu tedy ta různost a mnohost a proč jsme každý člověk - nejen národ - jiný a proč máme jinou

⁵ Tibetská kniha o životě a smrti: Songjal Rinpoče

barvu kůže, a proč nemohou ostatní vidět svět stejně jako já? Nebylo by to všechno mnohem jednodušší? Najde se na světě člověk který bude myslet stejným způsobem jako já? A je to požehnáním a nebo prokletím? Při takových myšlenkách se mi v mysli vynoří obraz Jana Wericha v pohádce Císařův pekař a pekařův císař, jak v roli Rudolfa II. ukazuje na řadu sejných obrazů s motivem Mona Lisy, se slovy:

„Tak to tu nechte, to je báječné, jen at' každý vidí, jak by to bylo hrozné, kdyby byly všechny ženy na světě stejné.“

Snad právě i Boží prozřetelnost má podobný smysl pro humor a ona vzájemná rozdílnost myšlení a způsobů vyjádření vnitřní zkušenosti nás má něčemu naučit. Snad právě Boží bezpodmínečné lásce, která miluje člověka prostě takového jaký je, tedy bez žádných podmínek, snad právě vzájemné toleranci a ochotě být otevřený novému jinému a umět naslouchat, snad právě pokoře v přiznání si své rovnosti s druhým ať je jakýkoli.

S vědomím si toho, že v Duchu Božím ve svém srdci tvoříme všichni se vším Jedno, nemůžeme pravdu toho druhého nepřijmout. Vždyť on je o své „svaté pravdě“ přesvědčen stejně jako my a čí pravda je ta pravdivější nebo duchovnějši chcete-li? Zdá se, jako by pravda v tomto pojetí byla subjektivní záležitostí. A to nemusí být špatně, pokud si sama o sobě nezačne myslet, že je tou Pravdou jedinou.

V Bibli se v první knize Mojžíšově píše o stvoření světa a o tom, co bylo na počátku. Jak Bůh je tím prvotním tvořitelem a tím kdo tvoří a je tak Otcem všeho. Stává se onou podstatou, která je všemu stvořenému společná.

I z tohoto starozákonního podání je možné si odvodit, že tím kdo nás všechny spojuje je společný Stvořitel tedy Bůh. A jiné tradice zas dokládají, že v Bohu v jeho Duchu tvoříme všichni Jednotu.

Domnívám se, že víra, je něčím co má lidstvo navzájem spojovat, tak jako láska, (která je tou největší) nikoli však rozdělovat.

To co nás ve světě rozděluje jsou různé způsoby myšlení.

2. Myšlenka a její moc

Budování města a věže

I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali. Hospodin totiž řekl: „Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A to je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést.

Nuže sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli. I rozehnal je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města. Proto se jeho jméno nazývá Babel (to je zmatek), že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po celé zemi.⁶

Myšlenky jsou tím co nás nikdy neopouští, pokud si to vlastními silami nepřejeme a nebo se nesoustředíme například v meditaci na jinou realitu. Myšlenky nás provázejí celým dnem a neustále nám dělají společnost. Od doby kdy se ráno probudíme a ihned na něco myslíme, až do večera, kdy jdeme spát. Má se to s nimi tak jako se vším jiným ze světa. Mohou člověku velice dobře sloužit, pokud ony slouží jemu a nikoli on jim. Dnešní doba, vědy a bádání, je velice závislá na způsobech myšlení a uchopování věcí, na všem tom, co ještě spadá do dimenze světa. Vše se odehrává na této úrovni. To co prožíváme a co zakoušíme ať už jako obyčejní lidé a nebo jako vědečtí pracovníci je podrobováno analýze myslí. Vše se tu štěpí a systematicky třídí, pocity jsou spojovány s různými

⁶ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, SZ: Genesis 11,5-9

prožitky a dále vyjadřovány v myšlenkách, či myšlenky v pocitech. Můžeme říci, že myšlení a cítění spolu souvisí a nebo jeden do druhého jsou volně převoditelné. Myšlenka v pocit a pocit v myšlenku.

To co zažíváme, v mysli analyzujeme. A plně se s tím ztotožňujeme. To znamená, že mysl tvoří naši osobnost. To jak myslíme, takoví tací jsme. To jak myslíme, rozhoduje o tom, jak se chováme, jaký máme charakter, pro co se v našem životě rozhodujeme.

Na tomto místě by se „skoro“ dala použít ona známá věta od anglického filosofa René Descartese (1596) „Cogito, ergo sum“ alias „myslím, tedy jsem“. Ale je tomu opravdu tak? Je mysl tou podstatou, díky které mohu říci, že existuji, že jsem na živu? Je mysl tím co potvrzuje mou existenci a hodnotu mé existence? V dnešní době to tak může vypadat.

„Myslím a tedy jsem.“

Jsem inteligentní a tedy jsem o něco více, než-li člověk, který není tak inteligentní? A co je to vlastně inteligence? Mohu od mysli odvozovat hodnotu člověka? A co se vlastně v mysli odehrává? A jakým způsobem je mysl člověka formulovaná, jak se tvoří a jak vzniká, co na ni má vliv. A je mysl opravdu tím co potvrzuje lidskou existenci?

Mnoho otázek, odpovědi žádné, ale také kolik myslí, tolik odpovědí. Znamená to tedy, že každá mysl je jiná? Znamená to tedy, že i mysl a její způsob myšlení, což si dovoluji považovat za totožnou věc, je tím co činí člověka originálním?

Každý jsme originální bytostí, s originálním způsobem myšlení, a je tomu opravdu tak? Nebo existují na světě lidé, kteří se ve svém myšlení shodnou. Obávám se že nikoliv. A proč taky. Domnívám se, že to jak člověk myslí, bude souviset s tím v jaké společnosti vyrůstá, jaká kultura k němu promlouvala a především jaká rodina jej formovala.

Se svým způsobem myšlení se často ztotožňujeme, tedy si myslíme, že to jak myslím, to jsem já, je to právě já kdo ráno vstává a jde do práce, jsem to právě já, kdo hovoří s přáteli a má své „vlastní“ vyhraněné názory, je tedy způsob mého myšlení to, co ze mne dělá člověka? lidskou bytost?

Nebo existuje ještě Něco, co nepatří do věcí z tohoto světa a tím myslím, že to nepodléhá zákonitostem tohoto světa a ani jimi nemůže být ovlivněno a manipulováno? Ale samo naopak působí vše ve všem. Něco co přesahuje naši mysl a je to tím co se naše mysl (nechci říci marně), ale ano „marně“!! snaží od věků uchopit, pochopit a popsat, což ale znamená to degradovat na její vlastní úroveň? A to opět, každá mysl svým vlastním originálním způsobem, který mohu sdělit druhému člověku, ale už se nemohu divit, pokud on nebude rozumět mým slovům, ačkoliv oba budeme stejnou řečí, ale oba budeme mít také jinou slovní zásobu a jiný způsob prožívání a tedy formulování oné Skutečnosti.

Nicméně to, že mi druhý neporozumí a nebo to že, onu Skutečnost nazývá zas dle svého způsobu myšlení jinými slovy, to neznamená, že mluvíme oba o něčem jiném. Jen prostě máme jiné vyjadřovací a formulovací prostředky, tedy vlastní mysl.

Nabízí se mi zde otázka, kdo má tedy vlastně pravdu ve svých výpovědích o oné Skutečnosti, a dále jedna s tím související a nadmíru důležitá (ovšem pouze z úhlu pohledu jedné mysli), co je tedy vlastně Tím co určuje lidskou existenci a člověka jako takového? Co je jeho Podstatou a tím, co ho činí člověkem?

Kolik myslí tolik odpovědí, to jsme ostatně před chvílkou četli. Ale zastavme se u každé otázky zvlášť. Pokud správně nad tím co bylo řečeno uvažujeme, vyplývá z toho, že se od jiných lidí dozvídáme o oné Skutečnosti prostřednictvím jejich mysli a jejich způsobu myšlení, tedy prostřednictvím již nějakého filtru, který prostě vytvořilo, vše to, co je za jejich život formulovalo a ovlivňovalo. To ale znamená, že slova, výrazy a myšlenky jsou pouze prostředníky, nebo chcete-

li „pouze“ ukazateli na něco co stojí nad nimi, nebo za nimi, kdekoli chcete, protože toto se asi nedá slovem vyjádřit, uchopit a přesně určit, dle nároků naší vědecké povahy. A to znamená, že nejsou tím, o čem vypovídají, ale že na „To“ pouze odkazují. Snad bychom to mohli říci i slavným přirovnáním, že sami o sobě nejsou cílem, nýbrž pouhým prostředníkem.

Prostředníkem a také určitým filtrem. Opět by zde mohla nastat debata a závod o to, čí filtr je ten, který nejméně zkresluje, který filtr je tím filtrem nejméně filtrovanějším a tak dále, kdo ví co v člověku je tím, co potřebuje mít Pravdu, být lepší než ti ostatní a tak se vydělit, vyhranit, odpojit, oddělit od jednoty s ostatními.

Osvobozující pro nás může být zjištění, že všichni máme svým způsobem pravdu, ačkoliv o tom slovíčku „máme“ by se zde dalo polemizovat, z důvodů, který mysl jenž už měla tu čest zabývat filosofií ihned napadne, že míra toho něco mít, obzvláště jedná-li se o tuto Skutečnost je relativní.

Osvobozujícím je to však pro tu část v nás, která touží po pravdě, ale už ne toliko pro tu část v nás, která touží po tom Pravdu *mít*.

Snad si mohu na tomto místě dovolit malý exkurz do světa vlastní zkušenosti, kdy jsem hledala partnera, který by myslel stejně jako já, protože přece z úhlu té části, která chce pravdu mít, je ta má pravda v jejím úhlu pohledu tím nejlepším co může být. Nicméně jsem nucena přijmout fakt, že na světě neexistuje mysl, stejně myslící jako je ta má. Budme k sobě trochu upřímní a zeptejme se, proč vlastně toužíme po stejně smýšlejícím partnerovi?

Odpovědi nemusí být příjemné, zato ale osvobozující, protože pravda, jak se píše na úvodní straně hinduistického spisu Bhagavad-gíty⁷, „pravda osvobozuje,“ alias „satja džajaté“.

Osvobozuje? a od čeho, snad od iluzí a předsudků, snad od toužebných představ té části v nás o tom jak by měla skutečnost podle nás vypadat, tak aby nám to bylo příjemné,

⁷ Bhagavad-gítá, taková jaká je: 1998 The Bhaktivedanta Book Trust International, Inc.

tak aby nám to vyhovovalo. Ano, to bylo jedno z odpovědí na onu otázku, proč partnera se stejným způsobem myšlení, protože by to bylo pohodlné a navzájem bychom se mohli utvrzovat ve svých pravdách.

Nic bychom nemuseli na sobě měnit ani se navzájem přizpůsobovat, neboť to může občas znamenat se vlastní pravdy zřít, od ní upustit. To by mohlo být utrpením, a člověk má strach trpět, těžko se ta naše část, která neumí prohrávat a pravdu chce mít, a být více než-li ostatní, smiřuje s tím, že by měla od své pravdy upustit a přijmout něco jiného. Protože tím by mohla ztratit sama sebe!

Avšak co zde znamená ztratit sebe sama? Ztratit sebe sama může člověk pouze v případě, pokud se ztotožňuje se svou myslí a svou vlastní pravdou a nikoliv s Tím co ji přesahuje a co jej spojuje se Vším. V tomto ztotožňování se, s vlastním způsobem myšlení se stává člověk otrokem vlastní mysli a začíná ji sloužit, namísto aby ona sloužila jemu.

Jinak řečeno, člověk přestává sloužit Podstatě samé, ale slouží vlastní představě o ní. Tím jsme však předběhly odpověď na druhou, kde jsme se ptaly po pravé podstatě člověka.

Snad právě mysl je onou poslední překážkou, která nám stojí na cestě k Bohu. Pokud se my, jí necháváme zotročovat, namísto abychom ji kreativně využívaly pro dobro celého stvoření.

2.1. Opora či překážka

Mnozí lidé se ve svých modlitbách obracejí na Boha s prosbou, aby je zbavil všech překážek, které stojí na cestě mezi nimi a Jím. Existuje mnoho metod sebepoznání a mezi jednu z nich patří i malování obrázku, tak zvaných mandal či symbolů, které zobrazují naše nevědomé pocity (tedy ty, kterých si zrovna nejsme zcela vědomi) promlouvající k nám řečí duše, takto se mohou dostat na světlo denní pocity, které bychom si jinak nepřipustili, či to co nás teď zrovna tzv. nejvíc tlačí, ale

co si nejsme schopni uvědomit, neb bouře našich myšlenek, tento vnitřní pocit přehluší.

Také jsem jednou takto malovala s prosbou o vedení. Prostě jsem si jen tak sedla a malovala, aniž bych se ptala na něco konkrétního. Vyslyšena byla jedna z mých proseb, ve kterých jsem se ptala právě na to co stojí mezi mnou a Bohem.

Obraz vypadal takto:

Poté co jsem dokreslila, jsem se snažila ztišit svou mysl a prosila Pána o vedení. Jen tak jsem obrázek pozorovala z mnoha možných stran a úhlů. Obracela jsem jej ze strany na stranu a posléze i vzhůru nohama.

Jak je docela hezky patrné. Vnitřek obrázku se opírá o něco pod ním ležícího. To uvnitř (spirála) jsem já, moje duše, mé vědomí, které zrovna bylo v situaci, kdy hledalo nějakou oporu, jistotu, prostě něco o co by se mohlo opřít a být v bezpečí. Protože ještě nevědělo, kým opravdu je, co je jeho pravou podstatou.

To o co jsem se opírala, těžko říci co, snad způsob myšlení, či nějaká nauka, to co ve světě vypadalo jako něco o co se mohu opřít, bylo na té druhé straně, tedy u Boha tím, co mi bránilo ve spojení s ním. V prvním obrázku se o něco opírám, a nebo to může být i někdo, nějaký člověk. A na druhé straně symbolicky znázorněno vzhůru nohama, působí tato opora více jako poklop a nebo ochrana, ano ochrana před nejistotou, zároveň ale i ochrana před svobodou a Bohem samotným. Hledání jistot jen potvrzuje mou nedůvěru v Boží vedení a v to, že Bůh působí vše ve všem, jistotami ve světě se vlastně chci svévolně pojistit, proti jeho vůli, znamená to tedy, že se Bohu bojím důvěřovat a zcela odevzdat.

Nedlouho poté, se mi stala v životě situace, která jen celý obraz doplnila a potvrdila.

Šla jsem na zkoušku, na které mi velice záleželo a nějaká ta část v člověku, která potřebuje vyhrávat a mít pravdu, se chtěla blýsknout a tak jsem měla i velkou trému. Vešla jsem do místnosti a sedla na určené místo u malého dřevěného stolečku. Zkoušející seděl na naproti mně na druhé straně. Jak už to tak bývá, chtěla jsem se ve své trémě o něco opřít, mít něco pevného pod sebou, nějakou jistotu, sama jsem si vnitřně příliš jistá nebyla a tak jsem hledala venku. Opřela jsem se

lokty o malý kulatý stoleček, ale nepočítala jsem s tím, že bude nestabilní a tak jsem ho málem na sebe zvrhla. Zavčas jsem si ale jeho nestabilnost uvědomila a váhu jsem opět přenesla sama na sebe. Ihned mi hlavou proletěla myšlenka o nestabilnosti věcí ze světa a o tom, že neradno se o ně opírat!

Postupně jsem přemýšlela o věcech, kterých se má člověk vzdát, proto, aby celý mohl patřit Bohu a jeden moudrý muž, který se zabýval východní filosofií mi řekl, že nakonec člověk musí odevzdat i svou filosofii, tedy vlastně svůj způsob myšlení, protože i to je něco, co ještě patří světu. V tom okamžiku mi to připadalo absurdní, protože jsem se svým způsobem myšlení byla zcela ztotožněná a navíc na pravdy, horko těžko životem nabyté byla pyšná, myslela jsem, že právě to jak o věcech uvažuji je to co jsem já, že to je má identita a představa, že bych se toho měla vzdát mi přišla absurdní, protože to by znamenalo, že bych odevzdala i svou představu o Bohu, no prostě vše, říkala jsem si, to už bych přeci nebyla já, ale kdo nebo co je to vlastně to opravdové naše já?

Jsou to obrazy a představy které máme o světě a v neposlední řadě i o sobě, je člověk svou podstatou tím filtrem samotným a nebo je svou podstatou Onou Nejvyšší Skutečností? Asi to záleží na nás samotných pro co se rozhodneme, čím budeme a s čím se budeme ztotožňovat, jsme svobodné bytosti a Bohu díky máme možnost volby.

2.2. Každá mince má dvě strany

Pro svého přemožitele je mysl nejlepším přítelem, avšak pro toho, kdo ji neovládl, zůstává největším nepřítelem.⁸

(Bhagavad-gítá str. 281)

⁸ Bhadavad-gítá, str. 281

Zákon je tu pro lid a nikoli lid pro zákon

Spor o sobotu: Jednou v sobotu procházel obilím a jeho učedníci začali cestou mnout zrní z klasů. Farizeové mu řekli: „jak to, že dělají v sobotu, co se nesmí!“ Odpověděl jim: „Nikdy jste nečetli, co udělal David když měl hlad a neměl co jíst, on i ti kdo byli s ním? Jak zavolal velekněze Abiataru a vešel do domu Božího a jedl posvátné chleby, které nesmí jíst nikdo kromě kněží a dal i těm, kdo ho provázeli? A řekl jim: „Sobota je učiněna pro člověka a ne člověk pro sobotu. Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.“⁹

A nebo také lidově řečeno: „Jiný kraj, jiný mrav.“

Je pozoruhodné pozorovat, jak rozdílné jsou zvyky a tradice na různých místech země. Obzvláště podivné mi přišlo, jak jedna a tatáž věc může být zcela protikladně vysvětlována.

Co někde platí jako ctnost, jinde je pokládáno za hřích. Například některé kultury uznávají mnohoženství a jiné to naopak vidí jako hřích. V jedné kultuře se ženy vdávají v šatech býlích v jiné zas v tradičně černých. Jedna kultura léčí pomocí, přírodních prostředků a diagnostikuje pomocí rozšířeného stavu vědomí (tedy pomocí Boží), druhá kultura toto ještě v nedávné minulosti považovala za čarodějnictví a opět jako něco hříšného. Dle starého germánského způsobu myšlení se lidé pohřbívali tak, že se jejich těla nechala spálit, protože tak se jejich duše, pomocí k nebi stoupajícího kouře mohla dostat zpět k Bohu a jinde, pro tento akt ani neznají jiného slova, než-li pohřbívání, protože je tu tradicí vykopat hrob a lidské tělo navrátit Matce zemi, protože z ní vzešlo a sem se tedy i vrací. Co v jedné zemi přitakáním znamená ano, už v té sousední znamená ne. Jistě bychom mohli pokračovat ještě dlouho.

⁹ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ: Lukáš 6,1-5

Ale která země má tedy pravdu, ve které zemi jsou zákony těm Božím nejbližší? Podle čeho se tedy mám řídit, abych už nechybovala a nebyla hříšná, protože přece hřích dělí člověka od Boha, a to je přeci opakem mého snažení se ve světě, komu se tedy dá věřit, když jsou všichni přesvědčení, že ta jejich cesta je onou cestou do Ráje? Co když, dám na ty nejpřesvědčivější, budu jim důvěřovat a vydám se tou jejich „pravou“ cestou, ale nakonec zjistím, že to byla slepá ulička? Kdo mi jako nestraníkem pomůže a dobře poradí? Na koho se mohu obrátit? Kde zeptat? Kde je vlastně Pravda a co je to hřích?

V knize „Otázky a odpovědi“, kterou napsala indická duchovní, působící v Německu pod jménem Matka Meera píše:

„Jediným hříchem na světě, je nedostatek Lásky.“¹⁰

S těmito slovy se mohu ztotožnit a ještě lépe podle nich žít, ale má mysl nedostala po čem tak touží, čímž myslím pochopení toho, co to ten hřích vlastně je.

Že by to byl pouze nástroj mocných, jak udržet spolu s jeho sestrou vinou pořádek a moc v zemi nad poddanými? Může být, nicméně ve světě je mnohem více barev než-li jen černá a bílá.

A pokud je člověk svou podstatou něčím co je nad myslí, není hřích zas jen něčím co patří světu a to znamená, že nemůže mít na člověka vliv? To zní velice dobře. Avšak nikoli, pro ty, kdo chtějí jeho pomocí vládnout. Je to pojem, kterým se zabývá naše mysl a tak existuje, pouze na úrovni naší mysli.

Nicméně svět není černobílý a relativita dobra a zla je občas až zarážející, stejně tak jako je to s různými tradicemi, tak i to co se z jednoho úhlu pohledu může zdát jako něco špatného už, z druhého vůbec nemusí tak vypadat.

Život v duchu Pavel - ještě nevím

¹⁰ Matka Meera (2003): Matka

Nanejvýš osvobozujícím faktem mi bylo poznání, že „nikdo není bez chyby a tedy ani bez viny“ a že je důležité se prostě smířit s tím, že jsem člověk, který chybuje a chybovat bude. Protože, kdo nic nedělá, nic nezkazí, ale také se nic nenaučí. Možná, že jen používáme špatný výraz pro to, co nazýváme životní chybou, protože kdybychom to brali více jako ponaučení, nebo zkušenost do dalších dnů, už by to vypadalo jinak.

Opět je to o tom, jakým způsobem o věcech přemýšlím. Jak bychom poznali, že je někde světlo, když bychom nevěděli jak vypadá tma. Snad právě tím, že člověk přijme v sobě obě tyto stránky, jak světlo tak tmu, tak se stane celým a tedy Jediným. A pokud je má víra taková, že Pán působí vše ve všem, a lépe než-li já ví, co je pro mne dobré, potom se rozdíl mezi tím, co je dobré a co špatné ztrácí docela. Mohu se tak dobře skrze svět poznat, protože to o čem si myslím, že mi činí utrpení, mne upozorňuje na to, že bych se měla zastavit a sama sobě s upřímností a odvahou položit několik otázek. Je to upozorněním na to, že vnitřně uvnitř svého srdce s Bohem mám co řešit.

Apoštol Pavel hovoří o utrpení takto:

„chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje.“¹¹

V podobném duchu pak zní staročeské vyznání: „Koho Pán Bůh miluje, toho křížkem navštěvuje.“

Nemyslím si, že jsou to slova jen právě těch, kteří chtějí vládnout pomocí strachu a viny, ale že se za těmito slovy skrývá mnohem hlubší Boží záměr toho, aby se člověk naučil přijímat s důvěrou vše, co k němu přichází, aniž by to hodnotil a soudil.

Aby se člověk naučil přijímat jakoukoliv situaci, jakéhokoli člověka bez předsudků a soudů. Ale vše přijímal bezprostředně s onou bezpodmínečnou láskou. Jako součást Božího díla, jako

¹¹ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ Římanům 5,3-4

Boží dar. Ne nadarmo se říká, „nikdy neříkej nikdy“ protože právě „odříkaného chleba největší krajíc“.

A to co člověk odmítá, nebo to co si sám sobě nechce přiznat, to se k němu bude vracet tak dlouho, dokud to s odevzdaností nepřijme.

Ať už to analytická psychologie nazývá stínem osobnosti, (nebo Pán Ježíš trámem) tedy tím, co by člověk raději o sobě nevěděl, s čím by se raději neztotožňoval, za co se stydí, protože to z něj dělá někoho jiného, než kým by dle „své“, nebo kolektivní představy měl být, to co schovává, vyplave někde na povrch. Ne proto, aby byl před okolím zesměšněn a nebo ponížen, jak se může domnívat, ale proto, aby přijal sebe sama. Báječným způsobem sebepoznání, a odhalení svého stínu, je pozorování, toho, co mi vadí na druhých lidech. Co na nich kritizuji a co se mi na nich nelíbí, protože pokud něco kritizuji, automaticky se stavím do opozice a tedy „dle mého způsobu myšlení“ do pozice toho, který s tím nemá nic společného. Do pozice toho dobrého v opozici s tím špatným. Ale toto vše se odehrává jen v úrovni mysli každého z nás. A má mne to upozornit na mne samotného.

2.3. O posuzování druhých

„Nesudte, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? A nebo jak to, že říkáš svému bratru: Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka - a hle, trám ve tvém vlastním oku! Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.“¹² (kdo dnes porozuměl těmto slovům?)

¹² Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ Matouš 7,1-6

(O této zrcadlové metodě sebepoznání mluví nejen Pán Ježíš, prostřednictvím Evangelii, ale mluví o ní i jiné východní nauky, analytickou psychologii nevyjímaje, protože C. G. Jung čerpal v mnohém z východních duchovních moudrostí.)

Je to laskavým upozorněním, že tu před Pánem Bohem mám co řešit, že moje srdce ještě není prosto všeho co mu překáží v tom aby vidělo čistě, bez filtru a v plnosti. Jsou tu ještě věci, které mám uvnitř sebe uspořádat a své srdce od nich očistit.

„Své srdce od něčeho očistit“ ?? to je fráze, se kterou jsem se často setkala v různých duchovních spisech, ale co to vlastně znamená. Vždyť to každý může pochopit jinak. Navíc to ve mně evokuje pocit, že mám špinavé srdce, které potřebuje vyčistit, ale jak jde toto konstatování dohromady s výše uvedeným faktem, že vše co se v životě stane je prostě zkušenost, bez přívlastku „špatná“ či „dobrá“, „ kdo to posoudí“!

Myslím, že to sloveso očistit, zde znamená spíš onu „špatnou“ zkušenost prostě přijmout a prosit Pána aby ji proměnil v lásku. S Jeho pomocí se nažít vše ve svém srdci přeměnit v lásku. Přijmout skutečnost, že jsem taková/ý jaká/ý jsem a dále v sobě nedržet pocit vlastní špatnosti, ale prosit Pána o pomoc a aby mne osvobodil od tohoto pocitu viny. Který mne sráží, a je jedním z těch filtrů, které mi nedovolují se chovat tak, jak bych se chovala bez tohoto pocitu, a tedy bezprostředně, a je to tedy i tím, co zkresluje realitu a mé jednání. Navíc vina je něco, co na časové stopě patří minulosti, tak proč by měla ovlivňovat (zkreslovat) přítomný okamžik. Co u křesťana znamená čisté srdce, tedy stav bez předsudků, bez jakéhokoliv filtru, u fenomenologa znamená „transcendentální epoché“ u buddhisty to pak znamená stav „přirozenosti mysli“ a u hinduistů je to spojení se svým pravým Božským „Já“. Těžko toto opět uchopit slovy a vtisknout tomu formu na papír, ale snad je to právě onen stav, který je

přírodě vlastní, protože je bezprostřední, což znamená, že mezi mnou a Bohem nestojí nic, co by bránilo v projevení jeho vůle. V tomto stavu nezkresluje mé vnímání nic, je čisté. Nejsou tu žádné vzpomínky z minulosti, žádné pocity, které by zkreslovaly onen přítomný okamžik takový jaký je, nejsou tu žádné myšlenky a budoucnost ani žádné mou myslí vykonstruované představy o tom, jak by momentální skutečnost měla vypjata. Je tu pouze absolutní přijetí všeho, bez posuzování, je tu odevzdanost se tomuto okamžiku bez nároku jej měnit, či manipulovat, je tu klid, mír a spokojenost, je to onen stav bezpodmínečné lásky, která miluje bez podmínek, bez předsudků.

Láska dává jenom sebe,
láska bere jen od sebe.
Láska nic nevlastní,
nemůžeš vlastnit lásku,
neboť láska stačí sama sobě.

(Kahlil Gibran)

Bezpodmínečná láska - nemá předsudky.

3. Moc příběhu a podobenství

Učedníci k němu přišli a řekli: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“ On jim odpověděl: „ Protože vám je dáno znáti tajemství království nebeského, jim však není dáno. Kdo má, tomu bude dáno a bude mít ještě víc; ale kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíte nevidí a slyšíte neslyší ani nechápou. A plní se na nich proroctví Izaiášovo:

*„ Budete stále poslouchat, a nepochopíte,
ustavičně budete hledět, a nevidíte.
Neboť obrostlo tukem srdce tohoto lidu,
ušima nedoslýchají a oči zavřeli,*

*takže neuvidí očima a ušima neuslyší,
srdcem nepochopí a neobrábí se-
a já je neuzdravím."*

Blažené vaše oči, že vidí, i vaše uši, že slyší. Amen, pravím vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, na co vy hledíte, ale neviděli, a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli.¹³

*Svět je nádherná kniha,
ale nemá cenu pro toto,
kdo neumí číst.*

(Carlo Goldoni)

Příběh, podobenství, symbol, obraz v zrcadle, obraz Boží, domnívám se, že všechna tato slova mají něco společného, svým významem jsou to pro mne synonyma. Věřím, že Pán působí vše ve všem, že se tedy nic v mém životě neděje náhodou. Věřím, že každý obraz z mého života a toho co se děje kolem, vypovídá o mém vnitřním rozpoložení, je jeho obrazem. Věřím a dennodenně se mi to z milosti Boží potvrzuje, že události okolo mne, se dějí proto, abych se je naučila řešit, přijmout a byla tak Bohu blíž.

Většinou je naše životní tempo velice rychlé, takže nám souvislosti jednotlivých událostí v každodenním dění unikají, ale pokud je nevidíme ihned přes den, je dobré poprosit Pána o pomoc při večerní rekapitulaci, kde vše vyplyne na povrch.

Pán Ježíš Kristus promlouval ke svým apoštolům v podobenstvích, Bible a jiné knihy, ať už pohádky či próza také oslovují lidstvo tímto živým a duchaplným jazykem. I Bůh Otec k nám dennodenně promlouvá řečí symbolů a v podobenstvích, vnímáme-li svět kolem tímto způsobem, pak jsou opravdu naše oči blažené, že vidí, a uši, že slyší.

¹³ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ Matouš 13,10-17

Každý člověk má svou vlastní slovní zásobu a svůj způsob vyjadřování, všichni v sobě ukrýváme a neseme své, nám od Pána dané jedinečné životní události a zkušenosti, které formovali naše životy, způsoby myšlení a chování.

Podobenství, pohádky, bajky, různé příběhy, ale i každodenní situace k nám promlouvají duchem, každý z nás z nich může vyčíst něco jiného, nacházíme tu svou vlastní hloubku, podle našich životních zkušeností a událostí. Dennodenně jsou nám tak dávány rady a způsoby chování, či řešení problému, které zrovna potřebujeme. Sám náš Pán Bůh Otec nás vede a pomáhá nám, pokud si to dovolíme a chceme slyšet a vidět.

Mnohokrát se mi stane při rozhovoru s někým, že je mi dovoleno nahlédnout do hlubšího významu slov, kterými ke mně druhá osoba promlouvá a náhle zjistím, že ačkoli si toho druhá osoba, není vůbec vědomá, dává mi přesné informace, které zrovna potřebuji. Jednoduše se nevědomě stane prostředníkem, jímž mi Pán dává odpovědi na předtím položené otázky a nebo objasňuje situace, které se mi v životě staly a které jsem ještě ve svém srdci nezpracovala.

Jako by „náhodou,“ vidím v tom příběhu od druhého člověka sebe sama a vlastní život. Ale už nejsem uvnitř problému, už nejsem v něm, nyní mám možnost vidět vše z nadhledu, z pozice pozorovatele.

Člověk tak může svou situaci vidět z jiného úhlu pohledu, a tento nadhled, chcete li jiný úhel pohledu mu najednou otevírá oči a pomáhá porozumět sobě samému, svému chování, které tenkrát zaujal, a onomu problému. Vidí svůj život v širších souvislostech. Chápe a rozumí, proč jsou věci takové jaké jsou, lépe se dokáže zorientovat ve své životní situaci, najednou mu vše dává smysl a nachází jistotou a bezpečí, pevnou půdu pod nohama a chuť do života a jeho řešení.

V těchto souvislostech se mu najednou odkrývá to v co doposud je doufal a věřil, a to že jej Bůh miluje a dává mu opravdu vše to co potřebuje. Srdce se člověku otevírá v lásce k Bohu a

je Jemu za vše vděčný. Svě jistoty náhle nachází u Boha a v Bohu a nikoliv ve světě.

Řeč v podobenstvích se může stát mocnou zbraní všech duchovních či psychologů, neboť jejich vyprávěním, (s Boží pomocí a vedením a jeli jejich srdce čisté) mohou ukazovat lidem jak mají správně žít v souladu s Božími zákony, aby byli zdraví na těle i na duchu.

Zde je právě velice potřeba, aby ten kdo příběh vypráví znal sebe sama, znal pochody vlastního srdce, byl k sobě maximálně upřímný. Příběhy pak může vyprávět vědomě, když si je vědom toho, co ostatní potřebují slyšet, ale může je ve své víře v Boha a jeho vedení vyprávět i nevědomě, poprosí-li o vedení. Jsem přesvědčena, že v praxi se pak tyto dva způsoby vždy prolínají.

Dnešní městský člověk, žijící pouze v umělé přírodě, tedy ve svém kulturním městském prostředí ztrácí schopnost rozlišování mezi dobrým a špatným, tím že je vykořeněný ze svého přirozeného prostředí, tedy z přírody ztrácí něco přirozeného v sobě sama. Pánem Bohem stvořená příroda podléhá čistě duchovním zákonům, pokud se ji odcizujeme, či ji dokonce vykořisťujeme ztrácíme sami v sobě tento přirozený dar, „umění žít podle Božích zákonů“.

A takovým balzámem, pohlazením a potravou pro duši, naše slepé oči a hluché uši mohou být právě příběhy, které nám opět navrátí přirozený způsob myšlení, a nás samotné. Z vlastní zkušenosti vím, že se dá mnohem lépe přijmout příběh, který se vás vlastně ani netýká, než dobře míněné rady o tom, jak by měl váš život vypadat.

(V tomto směru) Tímto úhlem pohledu jsou pro nás v příbězích, pohádkách, bajkách a podobenstvích důležité *obsahy* těchto sdělení. Způsob jakým jsou napsány je pouze formou onoho duchovního poselství. Slova jsou tu více nositeli, tedy jakými zprostředkovateli samotného duchovního obsahu. A stejně tak je i dobré si uvědomit, že i člověk sám je pouze prostředníkem, tím kdo odkazuje svým slovem či činem na sebe, nikoli na sebe.

Forma jakým je příběh napsán je také důležitá, abychom onen příběh pochopili, aby nás zaujal, aby nám byl nám čímsi blízký a tak nás oslovil, „ale forma sama by se neměla stát cílem, protože pak se může stát, že zastře svůj obsah“.

Forma, jejíž prostřednictvím chci obsah sdělit, má ještě jednu velice důležitou vlastnost, a to, že obsah je svým způsobem na ni závislý, totiž jak bude vyjádřen, pojmy a slovy, tak aby tomu cílová skupina porozuměla.

Porozumět sám sobě a nalézt vlastní vnitřní vedení je základem, ke kterému mi nejvíce pomohla meditace, pokud jsem si měla vybrat, zda-li číst a nebo meditovat a tedy s Pánem o tom co se stalo rozmlouvat a hledat, význam toho, proč, odrývat tyto laskavé dary, volba byla jasná. Nicméně nyní chápu, že je důležité, také znát pojmosloví toho prostředí ve kterém se pohybují, právě proto, aby porozumělo tomu, co chci sdělit. Protože, spoléhat na to, že se okolí přizpůsobí mně, je bláhové. Více to chápu jako apoštol Pavel, který se stal mnohým mnohý, tam kam šel a ke komu promlouval, tím se stal. On se přizpůsoboval, proto, aby lidé rozuměli jeho řeči a jeho poselství. Tak i mne Pán vede, učit se pojmům a způsobům myšlení druhých, abych jim porozuměla a mohla s nimi mluvit jejich jazykem.

3.1. Jiné vlastnosti formy

Forma jakéhokoliv vyjádření, ať už se jedná o literární, umělecké nebo architektonické dílo podléhá času a tak stárnutí a zániku, avšak to co nese, co obsahuje, to jsou nesmrtelné duchovní obsahy, které k nám a našim srdcím mohou mluvit dnes, stejně jako před dvěma tisíci lety. Jsou to duchovní poselství od našeho Boha Otce, která nestárnou, neboť duch je život sám. Tím kdo takovým obsahům porozumí je náš duch, protože k němu promlouvají jeho řeči. Více než li rozumem, bychom měli

naslouchat těmto příběhům srdcem, nechat se vést naším Pánem, který nám v našem nitru bude ukazovat cestu jaké porozumíme, protože to co uvidíme budou události z našeho vlastního života.

Mnohému jsem porozuměla, když jsem si uvědomila, že ono velkolepé a pestré světové dějiště, na kterém se odehrávají radosti i strasti každodenních situací, si nesou také sama v sobě, ba co více, to co vnitřně prožívám se zrcadlí ve vnějším světě. A tak se pomocí příběhů léčí nejen naše vnější vztahy, ale i náš duševní život.

3.2. Pochody duše a nebo obraz světa?

O slepém králi a jeho krásné paní

Žil byl v jednom království za desatero horami a desatero řekami mladý král. Otec i matka mu brzo zemřeli a on seděl na svém vladařském trůnu sám.

I zastesklo se králi v jeho samotě po laskavém smíchu, chápajícím srdci a hřejivé náruči a rozhodl se tedy odejet do světa, aby si našel nevěstu. Netrvalo dlouho a dorazil do země, kde vše kvetlo radostí a zvonilo smíchem. Král, který byl sám vladařem, byl zvědav, v čem tkví spokojenost a štěstí této země, rozhodl se, tomu přijít na kloub. Nemusel se ptát dlouho, hned poté co přijel do hlavního města a ubytoval se v jednom ze zdejších hostinců, dozvěděl se, že příčinnou blahobytu v zemi je sama královská dcera, která je neobyčejně krásná, ba co více každý kdo ji spatří a slyší její zpěv, rázem je zdráv na těle i na duchu.

Zprvu tomu král nechtěl věřit, kdo to kdy slyšel aby žena, ač královská dcera měla takovou moc, umínil si tedy, že se sám musí přesvědčit a onu pověstnou krasavici vidět a slyšet. Hostinský králi ještě prozradil, že každé dopoledne sedává krásná princezna v altánku v zámecké zahradě, kam může

přijít každý, kdo má na duši stíny hledá uzdravení. Král se samou nedočkavostí rána dočkati nemohl, s prvním slunečním paprskem byl na nohou a už pobízel svého koně do zámecké zahrady. Co posléze v zahradě viděl a slyšel, překonalo veškeré jeho představy, bralo mu dech, jen v tichém úžasu seděl a naslouchal zpěvu, kterým se jeho srdce měnilo v rozkvetlou zahradu. Princezna seděla ve skromných býlích šatech a s rozpuštěnými plavými vlasy na lavičce v altánku, hrála na loutnu a zpívala.

Lidé přicházení, aby alespoň na chvíli spočinuly svým okem na její něžné, až nadpozemské kráse, a aby naplnily svá srdce zpěvem, se kterým do jejich srdcí přicházela i láska, pokoj a mír.

Králi se zdál být svět barevnější, jeho tělo jakoby se chtělo vznášet a srdce mu bilo tak mocně, jako by chtělo vyskočit z hrdla a padnout princezně k nohám. Protože i princezna našla v králi zalíbení, konala se za nedlouho svatba.

Jen s těžkým srdcem ji pouštěli rodiče ze svého náručí, zemi pak slíbiti museli, že princezna bude každý druhý rok trávit ve své domovině, by vzkvétala jejich zem i nadále.

Den co den sedávala - nyní už královna - v zahradách svého chotě a přijímala každého, kdo potěšiti či uzdraviti svého ducha potřeboval. Království tomu nic nescházelo a všem se dobře dařilo. Ale jak už to tak bývá, přepadly ze všeho toho dostatku krále myšlenky marnivosti a chtíče. Obyčejné štěstí a radost lidu mu byla samozřejmostí i zachtělo se králi velkého bohatství. Usmyslel si, že každý kdo do zahrady vstoupí zaplatiti bude musit za ty dary, které z lásky a radosti jinak dávány byly.

Netrvalo dlouho a královna ve své čistotě srdce onemocněla žalem, pod tíhou králova počínání. V tu dobu však král potřeboval peníze na výstavbu svého nového letního sídla a tak nebral ohledy na svou nemocnou choť a vyžadoval, aby i nadále působila v zahradě. „Zrovna teď“?!, když už mu zbývalo tak málo! k dokončení toho velkolepého díla, které by mu mohl i

samotný císař závidět, by se měl vzdát svého snu? To bylo pro jeho již pýchou zaslepené srdce nemyslitelné. A protože královna svého chotě nadevše milovala, i přes svou těžkou srdeční chorobu denně do zahrady docházela. Všeho však do času. A tak se stalo, že královna jednoho dne vyčerpáním bledá padla v altánu na zem a tam bezvládně ve strnulém tichu zůstala ležet. Po dlouhém spánku, kdy její zesláblé srdce i tělo nabíraly síly k životu se zas k radosti všech probudila, avšak docela němá.

Král nechtěl této zprávě uvěřit, zač jej kdo trestá, znamená to, že nyní nebude moci dotáhnout svůj sen do konce? Ve svém zoufalém po mamonu dychtícím blouznění rozhodl, že královna alespoň bude sedět v altánu a lidé budou platit za každý pohled na její krásu. Koho by ale těšilo se koukat na tu ač smutnou, přesto neustále ještě něžnou lásku a mír vyzařující krásu? Nejprve lidé chodili za královnou, protože ji měli rádi a protože chtěli zmírnit hněv jejího ziskuchtivého chotě, ale časem jim peníze docházeli a i jejich oči a dobrá srdce už nechtěla nésti ten smutný pohled na onen královnin osud při kterém se spíše oko zalilo těžkou slzou, která jen z hlubokého soucítění pramení, než světlem radosti, při kterém srdce puká tou láskou plnou bolavého citu, na místo štěstí. Tak přestali chodit dočista. Král nechtěl věřit svým uším, má manželku němou darmožroutku, která mu ani není schopna pomoci splnit jeho sen. Jeho vzteklé zoufalství nebralo konce, ve své posedlosti nespal, ani nejedl jen chodil po svých komnatách a horečnatě přemýšlel kde vzít peníze. Zvýšil daně, ale ani to nestačilo, jeho království začalo pomalu upadat do chmurného srdce smutku a chudoby.

To jej jen čím dál více popuzovalo proti královně a proti celému světu, „nikdo mu nepřeje“!, všichni se proti němu spikli. Jednoho dne se rozhněval natolik, že mu jeho horká krev stoupla do hlavy, a zalila jeho oči, které tak následně osleply. Královna jej utěšovala a ve své dobrotě srdce, které snad i bláhově cítilo spoluvinu na jeho neštěstí - mu sama sloužila ve všech jeho každodenních potřebách. Věru, smutný

pohled se nyní skýtal na tento královský pár, a nejedem člověk si lámal hlavu otázkou po jejich uzdravení.

Snad někdo z daleka, snad někdo ze země za horizontem, bude vědět o zázračném léku na tuto lidskou bídu, pak mu prosím vyřídte ať rychle přijde a pomůže celé zemi z její nemoci a slepoty.

- tento příběh, by se dal vyložit hned několikero způsoby.

Bylo by jistě zajímavé nahlédnout do hlavy všem, kteří jej přečetli a zjistit, co a nebo koho si dosadili na místa postav v příběhu. Tento text jsem zprvu psala pro přírodu, krásná královna, mající moc uzdravovat lidskou duši je ve skutečnosti mocná milovaná matka příroda, která navrácí přirozenost a Boží řád do zdeformované duše člověka. A král? Králem je tu kdo jiný než-li člověk, „pán tvorstva“, ten který chce vše vlastnit a ze všeho těžit. Aniž by dával něco zpět.

Uběhlo však doslova několik let a já si uvědomuji, že toto podobenství stejně tak dobře vystihuje to, co se děje uvnitř člověka samého. Vztahy mezi duší a tou částí, která má potřebu sebe sama neustále potvrzovat a především vlastnit, tedy mít.

Královna zastupuje onen duchovní princip a král ten ze světa. Tu část v člověku, která se vždy bude snažit si přivlastnit to, co patří Bohu.

Zkušený analytický psycholog by autorovi tohoto textu, zřejmě moudře poradil, aby si sám sebe začal víc vážit a nechal se rozvést. A nebo aby se zamyslel nad vztahem který mezi sebou měli jeho rodiče. On je totiž tím, ve kterém se uvnitř v jeho nitru odehrává tento vztah nadále, podle způsobu myšlení rodičů, je formované myšlení i jejich dítěte a dovolují si tvrdit že takové vztahy, které se odehrávají mezi nimi ve světě, odehrávají se pak i v dětské duši, mezi ženskou a mužskou částí dítěte.

Vida jak nevědomě se může člověk pomocí příběhu seznámit sám se sebou a sám sobě více porozumět. Porozumět tomu, čím a jakými vnitřními impulsy je vlastně jeho život „nevědomě určován“

A tímto se dostáváme k dalšímu tématu, který je rozhodující pro poznání sebe sama a to vlastní rodina. A především vztahy a způsoby myšlení uvnitř rodiny, které nás chtě nechtě formují.

.

4. Slovo a jeho moc - alias vnitřní svoboda

Jako již tradičně, dovolte mi vše nastínit pomocí příběhu, který se opravdu stal a o kterém se píše i v moudré knize Miguela Ruize¹⁴ - Čtyři dohody. Tato kniha byla Božím darem, protože jsem se jejím prostřednictvím naučila o sobě mnoho a na základě jednoho příběhu i vyléčila ránu minulosti. Nebo lépe řečeno, vzhledem k tomu jaké pojmy budou použity později, rozluštila program mysli, který mi stál v cestě.

Je tu příběh o malé holčičce, která přijde domů a protože prožila ve škole příjemný den, kdy dostala dobrou známku zpívá si a život ji jednoduše těší. Zanedlouho přijde domů i její matka, která však zdaleka neměla tak příjemný den. Naopak, v práci se nezastavila a ví, že jí zítra čeká to samé, není se na co těšit. Je unavená a nemá náladu ani sílu cokoliv jiného řešit, chce jen domů do klidu a alespoň trochu si odpočinout. Přijde a ve dveřích zaslechne jak si dcerka zpívá, aniž by věděla proč, našťve jí to. Ona trpí, tak jak to že se jiní mohou radovat? A zadruhé teď jako živitelka rodiny potřebuje klid, jde a osopí se na dceru se slovy, „přestaň, prosím tě!, to se nedá poslouchat, když to neumíš, nezpívej!“ Dívenka zaraženě ztichne. Nakonec se sama začne cítit provinile, že je jí dobře, že je šťastná, když ostatní nejsou, a zpívat?, to už raději nikdy nebude, když je to tak špatné. Navíc má strach, že tím když bude zpívat ztratí lásku své matky a co by dítě pro lásku a z lásky pro své rodiče neudělalo.

Není si však vědoma, že spolu se zpěvem vyjadřovala své emoce a svou radost, podvědomě tu začne klíčit semínko plevele,

¹⁴ Miguel Ruiz: Čtyři dohody, 1997 PRAGMA

který říká, že ani to není dobré. Možná to zní přehnaně, ale z vlastní zkušenosti vím, že je to tak. Raději už nebudu dávat emoce najevo, dítě se pak bojí jakkoliv projevit. Tato situace se může několikrát opakovat a ne vždy musí být tím komu vadí její zpívání její matka.

Slova, která padla se uhnízdí v nitru člověka jako jed, tím spíše když je otevřený a slova jsou od toho, kterému důvěřujeme. Stanou se programem který z nevědomí bude určovat další chování dítěte.

Takovou moc má slovo. Pokud jej bereme osobně, jako že vše co nám lidé říkají si v mnohém bereme osobně. Jsme totiž jednoduše vztahovační lidé. Ale podívejme se na to, co se doopravdy v příběhu stalo, zjistíme totiž, že obsah slov se neshoduje s tím proč byla vyřčena. My jako vnější nezaujatí pozorovatelé si to můžeme dovolit.

Proč řekla matka dceři, že neumí zpívat a že se její zpěv nedá poslouchat, nikoli proto že by to byla pravda, ale proto, aby měla klid! Jenže tento skrytý účel dcera není momentálně schopná vidět, takže to co bylo řečeno, bere tak jak to bylo řečeno a jako fakt.

Kolikrát jsme i my sami řekli něco peprného druhému, nikoliv proto, že by to byla pravda, ale protože jsme si potřebovali ulevit? Ale lidé, (ke své škodě) berou to co do druhých slyší osobně. A takové rány z dětství se mohou hodně dlouho léčit.

Sama jsem se zpívat učila a vždy mě to bavilo, ale byla jsem přesvědčovaná a sama nakonec přesvědčená o tom, že to vlastně neumím. Hodně jsem se proto trápila, protože součástí mého budoucího povolání je i zpěv liturgie. Moc jsem si přála, aby můj zpěv byl alespoň neutrální a snesitelný, když už ne hezký.

A hodně jsem se za to modlila a o to Pána prosila, aby můj zpěv neodradil tu už tak malou hrstku sbor navštěvujících věřících. Bohem mi byla do cesty dána učitelka, která lépe rozuměla tomu co se ve mně odehrává, než-li já sama. Je opravdovým požehnáním pro naši fakultu a je také důkazem, že Pán nad ní drží ochrannou ruku. Ale pojďme dále. Na několikáté studentské Bohoslužbě se to stalo a já jsem si uvědomila, že

bych měla něco v sobě změnit a uvěřit, že mi byl dán ten dar. Po Bohoslužbě, když jsem dosloužila, za mnou přišla kamarádka a nadšeně mi říkala, jak hezky umím zpívat, to že přínetušila. Poděkovala jsem a v duchu jsem si myslela, že je to opravdová kamarádka, když mne chce takto podržet a potěšit, protože jsem absolutně nevěřila tomu co říká, myslela jsem, že to říká ze solidarity a protože mne má ráda. Nezávisle na ní, však asi za 5 minut přišel kamarád a s úsměvem mi blahopřál k báječné Bohoslužbě a že netušil jak umím dobře zpívat! S údivem a červenající se na tváři jsem poděkovala a řekla mu, aby to tolik nepřeháněl. V duchu jsem si pomyslela, že to s jeho hudebním sluchem asi nebude tak slavné! Jednoduše, snazší pro mne bylo uvěřit v něčí hudební sluch, než-li v to, že umím zpívat. Když jsem o tom večer přemýšlela, došlo mi, že mi jejich prostřednictvím Pán chce říci, abych mu uvěřila a tomu, že mi tento dar byl opravdu dán a rána zacelena. Jak dlouho jsem se tomu ale ve své mysli bránila.

A stejně ještě dlouho poté se mi dobře zpívalo jen v lese, kdy jsem si myslela, že mne nikdo neslyší. Bůh Otec mi dal ve své lásce v souvislosti s tímto trápením sen, který přesně vyprávěl o tom, jak je tomu doopravdy. Kde je moje duše a co se děje.

Snad nebude na škodu, ale v zájmu celistvosti poselství tohoto vyprávění, když je o tento sen doplním.

Sedím v kočárku pro malé děti a jedu rychle s kopce, je tu zatačka, ale já nezatočím, ale jsem rychlostí jízdy vymrštěna do vzduchu i se svým dopravním prostředkem. Najednou je pod mnou veliké hluboké jezero, do kterého se chystám spadnout, ještě se rychle rozhoduji, zda-li zůstanu v kočárku či nikoli. Rozhodnu se proto zůstat a dopadneme tedy společně do vody. Začnu se rychle potápět do vody kolem mne, která má tmavě zelenou vodu. Jsem ve stavu, kdy se rozhoduji, zdali nahoru a nebo dolů. Posbírám veškerou svou odvahu a obráním se směrem ke dnu jezera a s otevřenýma přímo vytřeštěnýma očima se pouštím do hlubin. V napětí, ale s odhodláním čekám co přijde. V tom okamžiku, poté co jsem se rozhodla podívat na dno, jako

když někdo louskne prstem se ocitám ve vesmíru a vznáším se mezi hvězdami v nekonečnu. Mám pocit bezpečí a nádhery, chápu to jako odměnu za odvahu, z dále slyším zpívat něčí andělský hlas. Zní krásně a mně se láskou otevírá srdce když jej slyším, nechávám se jím unášet a nechci aby to skončilo, náhle si uvědomuji, že to zpívám já sama. Tímto uvědoměním ale vše končí, protože s tímto vědomím přichází i strach, že by mne mohl někdo slyšet, že bych mohla někoho rušit. Vědomě se snažím hlas ztišit, a tak se vytratí docela a já se z úzkostí probouzím.

Nemohu ani dost dobře vyjádřit svou vděčnost za to, jakým laskavým způsobem mi Pán říká, co se uvnitř mne opravdu odehrává, a hlavně díky za to, že to říká! Jedna věc je totiž to, jak o věcech uvažujeme ve vědomí a druhá jak o nich přemítají naše hluboké vody podvědomí.

Kočárek pro mne znamená způsob myšlení, který v té době určoval mé chování a mou osobnost. Je to něco prostřednictvím čeho se někam dopravuji, to znamená, ale že nejdu čistě, tedy po svých. (V kočáru se veze moje duše, tedy pravé já.) Nicméně v tomto myšlení zůstávám, i když se rozhodnu prozkoumat hluboké a temné vody svého podvědomí. To že se tak rozhodnu, je tou zkouškou, ve které jsem pro tentokrát obstála, nic jiného, ačkoli to čekám mne už nepotká, v tomto snu mne Pán zkoušel, zda-li to se svým sebepoznáním myslím vážně a zda-li chci opravdu prozkoumat hluboké a temné vody jezera, kde na mne může čekat i smrt. Odměnou za to je poznání sebe sama. Které mi bylo dané v uvedených obrazech. Strach který vše zmařil, jen ukazoval, jak moc se bojím být sama sebou. Tedy tím čím opravdu jsem. Jak moc jsem závislá na názoru okolí, a že tedy nejsem svobodnou nezávislou bytostí.

Pravda osvobozuje a když si člověk nic nenalhá, ale vidí sebe v jasném světle Pravdy, může s tím něco dělat. Horší by bylo, kdybych si myslela, že už tu není co řešit a tak ztratila možnost jít dál.

4.1. Láskyplná rada nebo program mysli

Kolikrát jsme jako děti něco podobného slyšeli? Například: „Prosím tě, vždyť ty k ničemu nejsi, tak ty se uživiš to nevím.“ „Jsi nějaká divná.“ „Ano, ty jazyky ti nikdy nešly.“ „Takovou zlobivou holčičku nikdo nebude chtít.“ „S takovým povoláním se nikdy neuživiš.“ A tak dále, a tak dále.

Ale jsou tyto myšlenky založené na pravdě? Jsou to myšlenky, které vyšly z našeho srdce z lásky? Nedomnívám se, že by nyní někdo odpověděl ano. Jsou to více myšlenky, založené na strachu a nedůvěře, a nebo myšlenky pomocí nichž chci druhého manipulovat, tedy donutit k určitému chování podle svých představ, to ale nejsou žádné čisté myšlenky. Takhle se vychovávají děti?

Jsou to programy, které když přijmu omezují mne samotnou. Největším nebezpečím programu je, že funguje aniž by si ho byl člověk vědom. A nutno říci, toto se děje po celý život člověka rozhodně to nekončí dětstvím.

Pro příklad několik zářných příkladů ze života.

„Všichni chlapi jsou k ničemu, stejně si v životě musíš vše zařídit sama.“ - Když toto říká zkušená matka a ještě lépe babička... . Jenomže jejich zkušenost, a nebo to, že o tom tak smýšlejí, nemusí být mojí zkušeností, toto je přesný program mysli, které když dcera přijme, pohrdá druhým pohlavím a jak si tedy může najít partnera? Navíc je to přesně ten program, který mne nad někoho povyšuje, dělá mne lepší, tak že je mu těžké odolat. Nevědomost člověk je žena i muž dohromady

„Chlapi přece nepláčou!“ - To je program, ať už je řečen komukoliv, malému a nebo většímu chlapci který v praxi znamená, že dávat najevo svoje city je výrazem slabosti, něčeho, co se pro pravého muže nehodí. Ale kdo to říká a z jaké moci? Čeho tím chce dosáhnout, nebo před čím sebe sama pomocí tohoto programu ochraňoval? Snad právě před kritickým soudem okolí, ale je opravdu soud okolí tak kritický? Tato

„rada“ není založena na lásce, ale na strachu. Žádné myšlenky, či programy, které mají kořeny v obavách a pochybnostech, by neměli formovat náš způsob myšlení.

A jsou jiné a jiné, v každé rodině, kdy rodiče svá zklamání a nebo obrané postoje předávají na děti, při čemž si neuvědomují, že jejich takovýmto způsobem pochopená zkušenost, nemusí být všeobecnou pravdou, snad to lidé myslí dobře, s těmito výroky, ale neuvědomují si, že to jsou jejich myšlenkové pochody a zkušenosti a nikoho jiného. Proto, chceli kdo poznat sebe sama, musí podrobit vlastní rodinu a vlastní srdce pečlivé kontrole. Boží světlo a Jeho zákony, jsou tím co mu na jeho cestě pomohou k Pravdě.

Několik příkladů nejen z rodinného života, jak program ovládá způsoby chování jedince.

„Kdo nic nemá, nic není.“ Je to lenoch, který nedovede vydělat peníze. Toto dnes platí snad více, než kdykoli v historii, naše doba posuzuje hodnotu člověka podle „mít.“

„Když nevážíš méně jak 60 kilo jsi tlustá a ošklivá nikdo tě nebude mít rad.“ Jeden z nejhorších paradigmat dnešní doby. Díky kterému mnoho žen trpí anorexií a bulimií, nehledě na to, že „ženy“ které dnes ztělesňují tento ideál, jsou vybírané homosexuály, a tak také mnohdy vypadají jako mladí hubení chlapci.

„S poctivostí nejdřív pojdeš.“ Obraz nevědomosti člověka, kdy spoléhá pouze na „vlastní“ sílu, a Bohu, díky kterému vše má nedůvěřuje. Opak odevzdání se = svévole.

Občas je milosrdná lež lepší než-li krutá pravda!!!... a mnoho jiných, myšlenek, které určují náš život a naše chování, pokud jim to dovolíme, pokud si je připustíme a přijmeme je za své.

Jít proti proudu, zůstat sám sebou, být tedy věrný Bohu, to chce notnou dávku odvahy a vytrvalosti a především nebýt závislý na názoru druhého. Být nezávislý na přízni a lásce okolí. To je vnitřní svoboda, když jedním tak jak jedním, protože tak jednat chci a ne proto, že tak jedním proto, abych

se někomu zalíbil, či proto, že okolí ode mne toto určité chování očekává. Je to nezávislost na názoru okolí, vnitřní svoboda, toto má na mysli i Pán Ježíš když říká:

*„Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne,
není mne hoden,*

*kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne,
není mne hoden.*

*Kdo nenese svůj kříž a nenásleduje mne,
není mne hoden.*

*Kdo nalezne svůj život, ztratí jej,
kdo ztratí svůj život pro mne,
nalezne jej.“¹⁵*

S Boží pomocí jde vše, a hlavně s Boží pomocí ve svém srdci naleznu odpověď na všechny otázky po správnosti věcí okolo mne. Upřímně si přiznejme, kdo dnes dovede být zcela nezávislý na názoru druhého člověka? Kdo si je natolik vědom sebe sama, komu je názor okolí lhostejný?

Vědomí si sebe sama je věc, která je v dítěti buď pěstovaná a podporovaná a nebo ji musí samo během života naléznout. Přála bych si aby kněží byli těmi, kteří znají sebe sama, znají své srdce a jsou tedy těmi, kteří dovedou rozpoznat co tomu druhému brání na cestě k Bohu, na cestě k sobě sama. Pak bychom nepotřebovali žádné drahé léky, žádné pojištění, obrovské sumy peněz my mohli směřovat jinam, tam kde jsou opravdu třeba, tam kde je hlad a nebo nejsou rodiče. Nejsem příznivcem léku, a tedy jinak řečeno narkotik. Protože jsou přesně tím jak se nazývají, jen něco umrtví, ale problém samotný v člověku neřeší. Jsou náplastí nikoli však opravdovým lékem. Pharmakon, byl ve starém Egyptě název pro lék, ale také zároveň pro jed. Léky na srdce, působí na krevní tlak člověka a ten se tedy musí regulovat jinými léky. Ty zas mohou mít vliv na srážlivost krve a je tedy „nutné“, použít zas jiných k nastolení „rovnováhy“. A tak dále a tak dále...

¹⁵ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ: Matouš 10,37-39

Člověk je však duchovní bytost, ve které se děje více procesů o jejichž zákonitostech toho pramálo víme, natož lékařská věda, které tuto duchovní dimenzi nebere v potaz. A zároveň se zdá být vše mnohem jednodušší, než si kde kdo může myslet, jen tomu uvěřit. Alias - lékař léčí, ale Bůh uzdravuje.

PODOBENSTVÍ O PŘIVOLÁVAČI DEŠTĚ

V jedné vesnici dlouho nepršelo. Proces ani modlitby nepomáhaly, nebe zůstávalo zavřené. V největší nouzi, se vesnice obrátila na přivolávače deště. Přišel a pořádal o chýši na kraji vsi a o chléb a vodu na 5 dní. Pod poslal lidi za jejich každodenní prací. Čtvrtého dne pršelo. Lidé přicházeli s jásotem ze svých polí a pracovišť a sbíhali se před chýší, de bydlel přivolávač deště.

Odpověděl jim: „Neumím přivolat déšť.“ „...? ale přece prší“, řekli lidé. Přivolávač deště jim to vysvětlil. „Když jsem přišel do vaší vesnice, viděl jsem nepořádek venku i uvnitř. Šel jsem tedy do chýše a uvedl do pořádku sám sebe. Když jsem byl v pořádku, dostali jste se do pořádku také vy. A když jste byli v pořádku, dostalo se do pořádku i okolní prostředí. A když bylo v pořádku okolní prostředí, začalo pršet.“

5. Sebepoznávací metody

5.1. Bůh k nám promlouvá prostřednictvím snů

Sny se nám znají od dob, které jsem schopni zachytit svou pamětí. Sny se mi zdály, barevné a často to byly příběhy kterým jsem chtěla pochopit a porozumět tomu, co mi říkají, nevěřila jsem tomu, že by to byly jen náhodně sestavené obrazy naší myslí, a tak jsem ve svých modlitbách začala prosit Boha o vedení a vždy když jsem hledala odpověď na nějakou otázku, prosila jsem o znamení, a též o sen, který by mi onu otázku zodpověděl.

Ve snech totiž ke mně promlouval Bůh Otec o potřebách mé duše. Protože jako mladý člověk jsem často neposlouchala vnitřní volání, vnitřního hlasu mého srdce, který tiše radil jak mám jít a nebo co dělám špatně, kde znásilňuji sebe sama. Zdali mám zpomalit a nad tím co dělám se zamyslet a s Pánem Bohem se o tom poradit, jak dál, aby se Jeho vůle stala. Jenže moje vědomí bylo příliš pohlceno ruchem ve světě než aby věnovalo svou pozornost potřebám duše, a tak z milosti Boží, jako vzácný dar a pomoc na cestě, přišel sen, který vypovídal o skutečném stavu mé vnitřně rozhárané bytosti, o tom co se uvnitř mě opravdu děje, zobrazily se tu pocity, kterým jsem nechtěla naslouchat, abych mohla pohlédnout skutečné pravdě o sobě do tváře. Například se mi zdály sny o pocitech které mám k druhému člověku. Kde jsem si myslela, že jsem se vyrovnala s životní situací a tím co se stalo, ve snu mi Pán ukázal, jak se mýlím, kolik věcí se tu nabízí k zpracování. Protože, ve vědomí jsem pouze přesvědčovala sebe sama o tom, že jsem „odpustila“ a skutečnost jsem přijala takovou jaká je, to znamená, že se jejím prostřednictvím mám něčemu naučit, třeba pokoře, která je v mém životě neustálým tématem. Ale takto jsem situaci a to co se stalo ve svém vědomí neviděla, naopak, vědomě jsem se stylizovala do role oběti a toho kterému je ukřivděno, toho který má pravdu a není pochopen. To je zas jen obranná maska ega.

Protože jsem ale později trochu nahlédla, že moje chování nebylo správné, jednoduše to bylo chování ega a nikoli duše, snažila jsem se tomu druhému odpouštět, a na základě toho jsem si myslela, že je vše v pořádku. A vztahy vyčištěné, ale sen mi ukázal, že se hluboce mýlím, protože jsem se v onom snu chovala velice agresivně k tomu druhému člověku, křičela jsem a byla jsem velice rozhořčená. Když jsem se probudila, cítila jsem se špatně a moje srdce bylo sevřené, pochopila jsem, že mi Pán ukázal, co je ve mně ještě skryto ve vztahu k tomu druhému člověku, že jsou tu ještě pocity a myšlenky, které z ticha nevědomí promluvily aby se dostaly na slunce denní aby byly vyslyšeny a tak zpracovány. Předtím jsem je

nechtěla slyšet, protože moje ego se stylizovalo do role světice a ta přece necítí nenávist k bližnímu svému, a tak jsem odpouštěla, ale jen ve své mysli nikoliv ve svém srdci! Které ke mně Bohu díky takto promluvilo. Chcete-li nevědomí se dostalo do vědomí. Ego se snažilo ochránit samo sebe, ale tak by zazdilo opravdové pocity které jsem měla a jen by vytvořilo další bariéru v mém srdci mezi mnou a Bohem. Díky tomuto snu jsem nahlédla skutečnost a to co je v mém srdci. A tak jsem to mohla zpracovat. Pochopila jsem, Bohu díky, že ten kdo je naštvaný je zas jen moje ego, protože se neděje jeho vůle, protože je tu někdo kdo se mu postavil do cesty, tedy vůle Boží! Která mne měla poučit. Pochopila jsem že nemám co komu odpouštět, protože i onen muž, (kterého jsem viděla jako nepřítele a mařitele svých přání) je Božím nástrojem, jak mne a moje srdce obrousit a očistit. Že on mne má naučit pokoře a odevzdanosti se Boží vůli. A odevzdanost přece přijímá vše takové jak to přichází, protože věří, že Bůh Otec lépe ví co je pro mne dobré, nežli já sama. To si ovšem moje ego nemyslelo. Natož aby se Pána zeptalo co on na to☺. A také mne to učí krásnému poznání, že chybami se člověk učí a že to s mou duchovností není zas až tak růžové a rozhodně je neustále co se učit.

Tímto se mi sny staly moudrými rádci a pomocníky na cestě sebepoznání. Sny totiž zobrazují opravdové pocity srdce a jak by asi pan Freud řekl, to co jsem raději decentně odsunula do podvědomí, abych se o to ve vědomí nezranila, nicméně tím se nic neřeší, naopak práce přibývá, navíc taková práce, která z nevědomí určuje chtě nechtě mé jednání vědomé.

5.2. Odevzdat se vůli Boží či neodevzdat?

Stojím na písčitém břehu moře dívám se na moře, jak je modré a jak mne šumem svých laskavých vln láká, abych vešla. Rozhodnu se a vejdu, pomalu se nořím do jeho vln. Už pod nohama necítím písek, už se nechávám unášet a nést vlnami slané vody. Najednou ale znejistím, podívám se kde je břeh a pocítím

úzkost, protože ten jistý břeh je přeci jen docela daleko a dále mi přicházejí myšlenky, že v moři žije přeci mnoho nebezpečných tvorů, kteří by mne chtěli třeba sežrat. (Zdá se vám to primitivní? Je to tak, to jsou věci které strach, nejistota a pochyby dovedou) Probudím se tedy jakoby z krásného snu, kdy jsem se nechala unášet a raději začnu plavat ke břehu, kde mám pocit, že bude přeci jen jistěji. Plavu a plavu, snažím se využít moci vln a jejich síly směřujících ke břehu. Jde to docela dobře, za chvíli cítím opět písek pod nohama. Ale také cítím jakou moc má voda a jak mi písek doslova mizí pod nohama, vynaložím veškeré úsilí, abych se dostala blíž a blíž ke břehu. Na jedné straně mi vlny pomáhají, ale je tu i onen zpětný proud, který vznikne tím, že vlna se rozprostře po břehu písku a tak se vrací zpět do moře a zde je tento zpětný proud velice silný a já mu musím čelit ze všech svých sil. Strach z toho že mne moře pohltí roste, bojuji jako by šlo o život a oči nespustím ze břehu. Nakonec se mi to podaří a já stanu na bezpečném suchém pevném břehu, k moři už jen čelem otočená s bezpečným odstupem. V duchu přemýšlím a slyším tichý hlas, které mne utěšuje. Hlupáčku v moři se přeci ničeho nemusíš bát, bojíš se odevzdat, ale tím si jen škodíš, protože je přeci známo, že až přijde ten správný čas moře stejně vše vyhodí na břeh. Bojovat s Ním je pošetilost a zvítězit nad Jeho vůlí můžeš stejně jen díky Jeho vůli. Pošetilec, které bojuje, vynaloží mnoho sil pro nic za nic. Lepe by mu bylo kdyby se vůli moře odevzдал a jenu se důvěřoval, ale to vím až teď, půjdu a ponořím se znovu?? Možná až příště, ještě mne ovládá strach ze smrti.

Najednou kde se vzala tu se vzala stojí opodál v moři lampa, zrovna v těch místech kde jsem bojovala o zem pod nohama a snažila se dostat na bezpečný břeh, zrovna tam by se mi tak hodila, abych se měla čeho podržet, o co se opřít a odrazit. Pomalu se odvážím do vody a přibližuji se k lampě.

Najednou mi projede hlavou myšlenka, jejíž obsah zmrazí můj pohyb vpřed. „Kde je lampa je přeci i elektrický proud, který zapřičiňuje to že svítí“. Napadá mne že elektřina v kontaktu

s vodou tvoří přímo smrtelnou kombinaci. A to nejen pro mne, ale i pro vše živé v moři! Zastavím se tedy a raději k lampě nejdu. Zde můj sen končí.

Když jsem tento sen vyprávěla několika přátelům, dostala jsem různé výklady. A velice mi pomohlo objasnění toho, co pro koho symbolizují věci ze snu, jako moře, nebo lampa. První polovina snu mi byla vysvětlená, ale druhá s lampou mi zcela jasná nebyla. Rozjasnilo se mi, až když mi kamarád řekl, že lampa je pro něj světlem poznání, tedy i nějakou naukou nebo knihou. V tom okamžiku jsem pochopila, co mi tímto snem chtěl Pán říci. A přesně to popisovalo i mé vnitřní pocity a postoje. Lampou si chceme na něco posvítit, abychom na to lépe viděla a lépe tomu porozuměli, lépe to pochopili, ale tím to také můžeme zabít. Právě tím že si na to posvítíme a ono živé bezbřehé a nespoutané se pokusíme sevřít do definice. A tím také pro mne jsou nauky a různé náboženské směry a filosofie, onou lampou o kterou je možno se opřít, když má člověk strach, že ho moře pohltí, že ztratí půdu pod nohama. Ale ano proč ne. Je to pomoc a jistě přichází i ona od Boha, ale ona sama lampa není mořem, lampa je jen prostředkem, který si chce na moře posvítit, je jen pomocníkem o kterého se mohu opřít, když přestanu věřit Bohu a jeho milosti, když hledám pomoc. Není to špatně když se opřu, ba naopak, ale horší už by to bylo, pokud bych opřená zůstala a nešla dál. Pokud by se onen prostředek a z Boží milosti mi v nesnázích poslaná pomoc stala cílem a ne prostředkem.

5.3 Podobenství o kapce vody.

Tváří v tvář mocně se zvedající vlně moře se kapka třese strachy, vidí ten mocně se před ní tyčící kolos vypadající jako přílivová vlna Tsunami. Kapky vody se zmocňuje strach a bezmoc, je bezradná a neví co počít, protože si neví rady kam uniknout. Cesty úniku tu ani není. Je to bezvýchodná situace,

tímto úhlem pohledu ve vědomí kapky. A přitom na záchranu stačí tak málo. Náhle je jí doslova nebem seslaná spásná myšlenka, která ji pobídne, aby se na vše podívala jinak, aby změnila svůj způsob myšlení. Bojí se protože neví, kým doopravdy je. Není si vědomá své pravé podstaty. Bojí se protože se její vědomí neztotožňuje se svou pravou podstatou, ale s něčím jiným, vidí sebe sama jako něco vymezeného, samotného, co tu stojí oproti tomuto kolosu, proti kterému absolutně nemá šanci. Ale to je jen její omezený způsob myšlení, který je jí tím, co jí brání v poznání a nahlédnutí skutečnosti takové jaká je.

Tou spásnou myšlenkou je informace, že jí mocný kolos nemůže ublížit, protože je stejné podstaty jako ona sama, stačí aby se odevzdala a s ním splynula. Prostě se důvěřovala a uvědomila si kým je.

Sama proti osudu je špatné pochopení skutečnosti takové jaká je. Toto je perspektiva ega, nikoli podstaty samé.

6. Modlitba

6.1. Modlitba v duchu Jana Ámose Komenského

Poutník domů trefil

První obrácení jest dílo Boží

To když já mluvití přestanu, všecken se ještě hrůzou třesa, uslyším za sebou temný hlas řkocí: „Navrať se.“ I přizdvihnu hlavy a hledím, kdo to volá, kam se vrátiti velí: ale nevidím ni, ani vůdce svého Všežvěda. Nebo i ten mne již byl opustil.

Vtom, aj, znovu hlas zavzní: „Navrať se.“ Já nevěda, kam se navrátiti, ani kudy z té mrákoty vyjítí, truchliti začnu: a aj, hlas potřetí volá: „Navrať se, odkuds vyšel do domu srdce svého, a zavři po sobě dvéře.“

Druhé naší také snažnosti vyhledává

Kteréž rady já, jak jsem rozuměl, ta sem poslechl, a že sem boha radícího poslechl přešťastně jsem učinil: ale i to již dar jeho byl. Sebera tedy, jak sem mohl, myšlení svá, a uzavíraje oči uši ústa chřípě a všecky zevnitřní průduchy, vstoupil sem vnitř do srdce svého: a aj, bylo tam tma. Ale když se, očima mhouraje, trošku poobhlédnu, spatřím skrovníčké skulinami se v pouštějící světlo, a uhlédám navrchu v klenutí svého toho pokojíčka okno jakési veliké, okrouhlé, skleněné ale zašpiněné a zamazané čímsi tak hrubě, že žádného skrze ně světla nešlo.

Vypsání pokaženého přirození

Takž při tmavém tom skrovném světle sem tam se ohlédaje, uzřím po stěnách obrázky jakési, pěkného někdy díla, jakž se zdálo, než barev zašlých a s utínanými neb ulamovanými některými oudy. K nimž blíže přistoupě, znamenám nápisy: Opatrnost, Pokora, Spravedlnost, Čistota Středmost tec. Uprostřed pak pokoje rozházené spatřím žebříky jakési polámané a ztroskotané, též poštípané a rozmetané skřipce a provazy, item veliká, ale s vyškubaným peřím křídla. Naposledy kola hodinná, s ulámanými aneb zkřivenými válci, zoubky, sloupci, vše sem a tam rozházené.

Lidským uměním napravití se nemohoucího

I divím se, co to za přípravy, a jak to od koho porušeno býti muselo: a jak by se to zase spraviti mohlo. Ale na to mysle a hledě, nic sem vymysliti nemohl: než naděje mi se dělala, žeť se ten, který mne zavoláním svým tam uvedl, kdo pak koli ten jest, ještě ozve a mne při dalších věcech zpraví. Nebo mise to, čehož sem tu začátek viděl, líbiti začalo: jakož proto, že pokojík ten ne tak jako prvé místa, o nichž sem v světě chodil, smrděl: tak i proto, že sem tu žádného šustu a chřestu, vřesku a třesku, nepokoje a kolotání, táhání a násilí (čehož v světě všudy plno) nespatriil, ale vše ticho.

KRISTA ZA HOSTĚ DOSTAL

Osvícení naše shůry jde

O tom já sám s sebou přemýšluji, a co dál bude čekám. A aj, svrchu zastkví se světlo jasné, k němuž já oči pozdviha spatřím vrchní to okno plné blesku, v kterémž, aj, blesku spouští se ke mně dolů jakýsi postavou sic podobný nám lidem, ale jasností právě Bůh. Jehož obličej, ačkoli se náramně stkvěl, očím však lidským snesitelný byl: aniž z něho hrůza šla, ale libost jakási, již sem podobného něco v světě nikde neznamenal. Ten tedy, sama vlídnost, sama ochotnost, těmito nejprve ke mně přemilými slovy promluvil:

Kdež všeho světla a potěšení studnice

„Vítej, vítej, můj synu a bratře milý.“ A to pověděv objal mne přívětivě a políbil. Z něhož mne přelibá jakási vůně projala a nevypravitelnou radostí tak sem projat, že slzy tekly z očí mých, aniž sem na to takové nenadálé přivítání co věděl odpovéditi, kromě že sem zhluboka vzdechna, pokornýma na něj očima vzhlédl. Kterýž radostí mne zděšeného vida, takto ke mně dále promluvil:

„Kdežs pak byl synu můj? Kdes byl tak dlouho? Kudys chodil? Čehos v světě hledal? Potěšení? I kdežs ho hledati měl než v Bohu? A kde Boha než v chrámě Jeho? A kde chrám boha živého, než chrám živý, kterýž on sobě sám připravil, srdce tvé vlastní? Díval sem se, synu můj, kdyžs bloudil: ale již sem se déle dívati nechtěl, přivedl sem tě k sobě, tebe do tebe uveda. Nebo tu sem sobě zvolil palác k bydlení svému: chceš-li tu bydleti se mnou, najdeš tu, čehožs v světě nadarmo hledal, pokoj, utěšení, slávu a sytost všeho, tot' slibuji, synu můj, zklamán nebudeš jako tamto.“

Oddání se Pánu Ježíši celé

Já ty řeči slyše, a že to můj Spasitel, Ježíš Kristus, o němž sem i prvé v světě povrchně něco slýchal, jest, srozuměv, ne jako v světě s bázni a pochybováním, ale s plným potěšením a celou důvěrností ruce sepna a jemu podáváje, řekl sem: „Zde jsem, Pane můj Ježíši, vezmi mne sobě, tvůj chci býti a zůstávati na věky. Mluv služebníku svému a dej, ať poslouchám:

pověz, co chceš a dej, ať oblibuji, vlož na mne, coť se líbí a dej ať nesu, obrať mne, k čemu chceš, a dej, ať stačuji, poruč, co chceš, a co poroučíš, dej: necht' sem já ničímž, aby ty sám všecko byl."¹⁶

Jan Ámos Komenský: Labyrint světa a ráj srdce

Tento osvícený příběh od Jana Ámose Komenského popisuje v krásných obrazech přesně to, co se při modlitbě může odehrávat a zároveň dává čtenáři návod jak při modlitbě postupovat.

Vydává svědectví o tom, že Bůh působí všechno ve všem, že člověka vede všemožnými cestami ve světě, aby nakonec jeho pozornost od světa obrátil a zaměřil ji do lidského srdce, k sobě samému. Příběh vypovídá o tom, že poutníka opustí i jeho „moudrý“ průvodce Všezvěd, tedy moudrost světa sama (rozum) a on se pouští do svého srdce, do jeho hlubin, aby našel hlas, který ho volal, a který konečně zaslechl. Srdce jeho je mu pokojíčkem, stavem duše, kde okno do nebes je špinavé a čímsi umouněné, snad tím, že se o něj nestaral, že ani nehledal to co je za oknem, tedy světlo Boží, protože jeho pozornost byla zaměstnaná čímsi zvenčí, proto ani tuto vstupní bránu neudržoval čistou, neb o ní nevěděl, nezajímala jej. Nebyla používána a otevírána tím klíček, který tuto cestu k Pánu otevírá - Modlitbou. Ale záhy se tak děje a poutník je nadšen a vděčný převděčný za Boží milost, která k němu v podobě Světla a Pána Ježíše přichází. Snad právě proto, že hledal a prosil, mu bylo dáno osvícení shůry a setkání s Pánem Ježíšem.

Věřím, že stejně tak se to může stát komukoliv jinému na světě, i když pomocí jiných jemu daných obrazů, aby jim porozuměl a mohl je přijmout.

6.2. Modlitba v roli terapeuta

¹⁶ Jan Ámos Komenský: Labyrint světa a ráj srdce, ODEON

Stejně tak jako Anselm Grün se domnívám že věda o duši, není je záležitostí psychologů, ale především teologů a kněží, kteří dnno denně pracují s lidskou duší, především tedy oni by ji měli rozumět, protože jsou otevření duchovní dimenzi, která je vlastní i duši samotné.

*Theologie, která jen bude následovat různé psychologické školy, nebude psychology brána vážně. Psychologové dnes od Teologů očekávají, že objeví bohaté zkušenosti, které kdy všichni ti co se modlili nasbírali.*¹⁷

Modlitební praxe, která se dotýká 3. - 6. století je pramenem psychologického zkoumání a hledání. Pro staré mnichy byl totiž svět víry a psychologie ještě od sebe neoddělitelný. Pro ně, byla duchovní cesta také tou psychologickou. Tato duchovní cesta obsahovala všechny psychologické poznatky a metody, které by si dnes nárokoval samostatný vědní obor. *Pro staré mnichy byla modlitba pramenem sebepoznání a lékem na všechny rány, které se dnes snažíme léčit všemožnými psychologickými technikami, kde však chybí duchovní dimenze, a tedy spolehnutí se na Boží pomoc. Staří mniši upřímně hledali Boha. Snažili se vše v sobě uklidit a odklidit, co jim Boha Otce zastíralo. Objevili, že Boha nenaleznou, pokud nezůstanou sami u sebe, tedy pokud sami sebe nepoznají. „K poznání Boha Otce, je možné se dostat pouze skrze sebepoznání.“*¹⁸

To objevil už první významnější a píšící mnich Evagrius Ponticus¹⁹ (+ 399), když píše: „Chceš-li poznat Boha, poznej nejprve sebe sama.“

Ještě před Evagriem, říká Clemens z Alexandrie²⁰ (+ 211): „Zdá se, že tím nejdůležitějším poznáním je poznání sebe sama, neboť pozná-li někdo sebe sama, pozná i Boha.“

A podobně se o této problematice zmiňuje Nilus²¹ (+ cca. 430) ve svém dopise mladšímu mnichovi: „Především poznej sebe sama, protože nic není těžšího, než-li toto poznání, nic není

¹⁷ A. Grün: Gebet und Selbsterkenntnis, str. 7

¹⁸ A. Grün: tamtéž, str. 7.

¹⁹ „tamtéž,“ str. 8.

²⁰ „tamtéž,“ str. 8.

²¹ „tamtéž,“ str. 9.

namáhavějšího a nic nevyžaduje tolik páce. Když poznáš sebe sama, pak také budeš moci poznat Boha.

Podle Bernarda z Clairvaux²² (+1153) je člověk obrazem Božím který není možné znetvořit vlastními představami!

Poznej sebe sama jako obraz Boží a styď se, tento obraz zakrýváš nějakým svým cizím obrazem. Uvědom si svůj opravdový vznešený původ a styď se za takové odpadnutí.

Je tu zřetelné, že ve starém mnišství, se kladl velký důraz na modlitbu a spoléhalo se na pomoc Boží. Při modlitbě, když je člověk sám a v tichu, má možnost se ponořit tak jako Poutník u Jan Ámose Komenského do svého srdce, aby se tu setkal s Bohem Otcem, a našel tu vše, co stojí mezi ním a Bohem, stane-li se v tomto okamžiku pozorovatelem své mysli, zobrazí se mu vše, čím se jeho mysl i city zaměstnávají, to co přijde, jistě nepřichází náhodou, každá myšlenka tu má svůj význam a vyznat se ve svých myšlenkových pochodech, to už je mistrovská věc. Pokud je mysl tou poslední překážkou člověka na cestě k Bohu, je poznání jejího působení v životě člověka podmínkou.

V této tradici a v tomto způsobu myšlení se stává z modlitby nejen terapeut, který léčí lidskou mysl od programů, které nepotřebuje, ale také především klíčem do Království nebeského.

6.3. Modlitba pozorováním mysli

Lidská mysl je velmi rychlá. Nahlédnutí myšlenek, o čem přes den přemýšlím, kam směřuje má pozornost, a jakými myšlenkami se zabývám častěji, už to samo o sobě vypovídá mnoho.

Pokud si své myšlenky vědomě uvědomím, tedy je nahlédnu jako pozorovatel, mohu také určit, kde mají svůj původ. Zda-li jsou

²² „tamtéž“, str. 9.

to myšlenky, které se něčeho obávají, zdali jsou to myšlenky, kterými soudím a hodnotím okolí a nebo jaký vztah mám ve svých myšlenkách k sobě sama. Zdali se kritizují a nebo jsem se sebou spokojen.

Pokud už jen toto je člověk schopen nahlédnout, získá mnoho.

„Sebepozorování je již modlitbou.“²³

Takto radí otec Evagrius:

„Musíš pozorovat své myšlenky, ber vše vážně, jak dlouho trvají, kdy polevují, kdy se komplikují, zda-li spolu souvisí, kdy tě napadají a jaké demony probouzejí. Dále jaký démon je ten následující, nebo doprovodný. A od Ježíše pak požaduj, aby ti osvětlil jejich příčiny a důvody.“²⁴

Jsem přesvědčena že myšlenka je něco živého, to že ji nevyslovím neznamena, že neexistuje, okolí a lidé kolem mne ví o její existenci, nemusí to být na vědomé úrovni, třeba jen na podvědomé, nicméně ví o ní.

Budu-li se na někoho usmívat a v duchu si myslet něco jiného, druhý člověk to pozná, myšlenka má svůj život, má svou energii a působí i když si toho k vlastní škodě nejsme vědomí.

6.4. Rekapitulace

Rekapitulace právě se končícího dne, všech událostí a jejich zpětné nahlížení, je metodou, která mi v životě dala nejvíc. Přes den, je těžké uhlídat svou mysl, večer se poté mohu vrátit tam, kde si myslím že je to třeba, kde je co napravovat a v zorném úhlu Božího světla prosvěcovat.

²³ „tamtéž“, str. 19.

²⁴ „tamtéž“, str. 19.

Tato metoda mne naučila o sobě samé nejvíc. Protože, je-li člověk k sobě upřímný, což je předpokladem sebepoznání, odhalí za většinou strastí sebe sama, svou vůli.

Při této rekapitulaci jsem nechávala myšlenky volně přicházet, s prosbou jsem jejich sled odevzdala Bohu, to co mělo přijít přišlo. Poprosila jsem, aby přicházely situace, ve kterých jsem se necítila dobře, abych jim porozuměla a pochopila proč se tomu tak dělo.

V tichu svého srdce jsem viděla, své i jiných manipulativní jednání, které bylo často nevědomé a ke kterému se člověk uchyluje automaticky, když je ztotožněn se svou rolí, bez nadhledu.

Tak jako jsem přes den viděla chyby na druhých, jsem je nyní mohla vidět sama na sobě. Mohla jsem nahlédnout role, do kterých jsem se automaticky přes den stavěla.

To co se dělo, jsem mohla nahlížet jako nezaujatý pozorovatel, s nadhledem, který mi přes den tolik chyběl.

Není jednoduché vyznat se ve vlastních pocitech, a tím spíše ne, pokud člověk nedělá pravidelnou tzv. psychohygienu, kterou může být právě modlitba. Většinou žijeme ve svých rolích, aniž bychom si jich byli vědomi, aniž bychom si byli vědomi svého opravdového Obrazu. Hlavní roli tu hraje naše mysl, a ego, které se ztotožňuje automaticky s rolemi, jenž jsou jemu prospěšné, tedy ve kterých se cítí dobře.

Taková meditace aby byla opravdu procítěná a hluboká vyžaduje klid. Místo, kde se mohu zaměřit právě jen tímto jedním směrem, kde nebude má mysl rozptylována jinými podněty. Nejlépe v tichu. Už to samo o sobě, tedy být v tichu, se může někomu jevit jako hrdinský čin, lidé se totiž ticha bojí.

Často není člověk ani schopen být v klidu a jen tiše sedět, bez puštěné televize, či radia. Neustále potřebuje svou mysl a

sou pozornost něčím zaměstnávat, jen aby neslyšel ten vnitřní hlas svědomí, jen aby nemusel hovořit sám se sebou.

„Sestup do vlastního srdce.“ To jsou slova, a činnost s nimi spojená, jenž se mohou jevit, jako něco lehkého, snadného a příjemného. Protože v našem vědomí je pojem srdce ustálen, jako něco, dobrého, jako něco, kde přebývá láska a kde mi tedy nic nehrozí.

Proč se lidé tedy tohoto sestupu tak obávají, proč se mu za každou cenu chtějí vyhnout, jako by to byl sestup na samotné dno oceánu, do vod temných a neznámých, kde nevím co na mne může čekat, koho zde potkám?

„Jen sebe sama.

6.5. Očistné slzy

Na Boží lásku, reaguje srdce slzami. Slzy ukazují lidskou na lidskou bezmoc, když si připustíme, chyby které jsme udělali. Když je mi něčeho líto. Pod teplem slz taje veškerá hrdost člověka, mizí všechny myšlenky a argumenty, za kterými by se snad chtěl ještě skrýt.

V slzách se setkávám s Bohem samotným, bez žádných zprostředkovatelů, jako jsou slova či obrazy. Bůh sám se mne dotýká na těle. V tomto stavu mizí veškeré role, za které bych se mohl schovat. Zde zůstává jediná odpověď, již je odevzdání se, vzdání se, kapitulace. Vzdávám se všech způsobů chování, které mám naučené, všech rolí. Pláč na tento způsob je Božím darem, jehož prostřednictvím se setkávám s Bohem.²⁵

Je to pláč, který je mi darovaný a tedy nevzniká z mého vnitřního popudu, není to pláč, kterým chci něco získat, nebo někoho jeho pomocí manipulovat. Odkud pochází ví vnitřně každý člověk.

²⁵ A. Grun: Gebet und Selbsterkenntnis, str. 32

*Slzy měly pro mnichy ještě jiný význam. Spojují totiž tělo a duši.*²⁶ Protože se zde vzdávám svého způsobu myšlení a všech rolích které ve světě hrají, najednou jsem nikým, tedy sám sebou, svou duší.

Richard od Sv. Viktora (1173) se domnívá že: *„Slzy vyjadřují touhu po vnitřní harmonii, touhu po sjednocení vnitřního a vnějšího člověka. Slzy nechají vystoupit na povrch vnitřní pocity a zapojují tělo do modlitby. Člověk tu již nereaguje na Boží lásku rozumem ale doslova svým tělem.*²⁷

Jak dále pokračuje Grün: *„Když pláču nejsem v hlavě, ale ve svém srdci, které tím, že pláču může vyjádřit své pocity, dostat je na povrch a tak dojít vnitřního klidu.*

Tak se stává, že se po pláči cítí lidé jako po meditaci, kdy cítí intenzivní vnitřní klid. Klid po pláči je intenzivním klikem, naplněným Boží přítomností a láskou. Navíc vyjádření pocitů pláčem má očistné regenerační účinky. Když člověk nedostatečně vyjadřuje své pocity, onemocní. Pocity, které jsou potlačené jsou neustále živé a projeví se neurotickými poruchami a nebo všemožnými touhami po něčem. Pláč je řečí, jejíž pomocí se může vyjádřit to podvědomé.

To nechtěné, nepřiznané a potlačované. Pomocí slz zpracovává člověk bolest, kterou tak transformuje a léčí. Dostává ji na světlo denní. Setkává se s ní ve svém vědomí.

Grün zde uvádí, že bez emocionální účasti, není žádná změna lidského chování možná. Cituje na tomto místě C.G. Junga, který k tomuto projevování potlačeného říká: *„Neurosa je zde pouhou náhražkou za legitimně procítěné utrpení.“*²⁸

Když se člověk vyhýbá požadovanému procítění utrpení, utíká se do nemoci. Uzdravení může začít až poté, kdy si připustí potlačovanou bolest a odmítané utrpení. Stane-li se tak, je tento proces většinou spojen s pláčem. Pláč tak osvobozuje člověka od zadržovaných pocitů. Slzy zmenšují bolest, můžeme říci, že se člověk vypláče z bolesti. Vnitřní utrpení je

²⁶ A. Grün: Gebet und Selbsterkenntnis, str. 33

²⁷ A. Grün: Gebet und Selbsterkenntnis, str. 33

²⁸ A. Grün: Gebet und Selbsterkenntnis, str. 38, C. G. Jung, Ges. Werke, Bd. 11, Z 1063, 82.

slzami transformováno. Pláč a tedy i vzdání se a odevzdání je jedinou odpovědí na zdánlivě nepřekonatelnou bolest či utrpení.

Je to náročný a namáhavý vnitřní proces, skrze který se očišťuje lidské srdce, chcete-li podvědomí. Mnoho starých zranění tak může být transformováno a srdce od nich očištěno. Proto je to i velice energetický náročný proces a jistě mi dají mnozí za pravdu, že poté co plakali, byli velice unavení, není divu, v lidském nitru se událo mnoho procesů. A je i dobré, pokud je možné člověku se po pláči prospat, protože spánek také regeneruje.

Mohu-li uvést podobenství pro lepší představu toho jak to v lidském nitru zařizené, pokusila bych se to opět připodobnit k počítači. Když odinstalujete programy a nebo když je nainstalujete, vždy je vám počítačem připomenuto, že je dobré jej restartovat. Tedy vypnout a znovu zapnout. Tak jako se to děje u člověka když jde spát. Aby se to nové mohlo pohodlně usadit a se svým majitelem se sžít.

6.6. Odevzdanost

Pláčem vyjadřuje člověk svou odevzdanost a kapitulaci, je otevřený a odevzdává se do rukou Božích.

Odevzdanost je důležitá i na jiných úrovních, až tím, že ve své mysli přestanu hledat řešení a vše odevzdám Pánu, jsem prost vlastní vůle. Odevzdat mohu vše co se mého života týče, ať už se jedná o mezilidské vztahy, majetek, dílo které s pomocí Boží tvořím a nebo práce, kterou zrovna dělám. Vše odevzdávat, také znamená nic neočekávat, žádné plody z vlastní práce, je to nezištná služba Bohu. Tímto jednáním také potvrzuji, že vše co dostávám je od Pána, že vše je jeho a mně

nic nenáleží, svůj osud odevzdávám do jeho rukou, protože se mu důvěřuji.

Odevzdanost je nejen projevem lidské důvěry v Boha, zároveň se tak doopravdy může ztotožnit vnitřně sám se sebou.

Když se ztotožňujeme s tím, co je ze světa, máme reálný strach, nevíme totiž co je naší pravou podstatou a kdo jsme my sami.

Svou existenci určujeme něčím jiným. Nikoli tím co je z Ducha, ale z toho, co je ze světa. Jak by řekl Pavel:

„Ti, kdo dělají jen to, co sami chtějí, tíhnou k tomu, co je tělesné, ale ti, kdo se dají vést Duchem, tíhnou k tomu, co je duchovní. Dát se vést sobectvím znamená smrt, dát se vést Duchem je život a pokoj. Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídít Božímu zákonu. Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu. Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží duch přebývá.²⁹

Boží láska je obrovská, a vždy k nám bude přicházet právě to, co přijít má, lidské neštěstí se skryto v tom, nakolik je schopen tuto skutečnost přijmout a odevzdat se jí. Domnívám se, že „utrpení“ je skryto právě v nesouhlasu s Boží vůlí. Je to o naší mysli a o našich představách, které při setkání s Boží vůlí musí zemřít, a smrt je pro ego - mysl, bolestivá. Protože je chápána jako prohra, ale často to co ve světě vypadá jako prohra, ustoupení a nebo ponížení u Boha má pak význam opačný. A za další jedna věc je toto vědět a druhá, uvést to do praxe.

I když mi tyto myšlenky byly dány Pánem už před několika lety, čas, a v něm získaná zkušenost mi teprve dali prožít a opravdu pochopit, a to stejně neznamená, že by člověk nedělal chyby.

Naopak nedávná zkušenost může hovořit o pravém opaku. Pán nás ale nikdy neopouští a když je člověk ochoten, Bohu otevřít svoje srdce a zpytovat svědomí, (změnit svůj dosavadní způsob

²⁹ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, NZ: Římanům 8,5-9

smýšlení o té věci tedy „metanoiein“) pomoc vždy přijde. U mne to byla jedna velice moudrá myšlenka, která zasáhla moje srdce a tak jsem poznala, že je to dar Boží. Informace ke mně přišla prostřednictvím filmu.

Film se jmenuje „Nejdůležitější věc“ a je o rodině, ve které má matka rakovinu a umírá, při jedné příležitosti říká své dceři:

„Je mnohem snazší milovat to, co máš, než-li být nešťastná, kvůli tomu, že nemáš co bys chtěla a nebo co si myslíš, že bys měla mít.“ „Milování toho, co máš, naplní tvé srdce pokojem a mírem.“

Nespokojené může být jen naše ego, protože se neděje jeho vůle. Když přijmeme svůj „kříž“ znamená to, že se vzdáváme vlastního ega a otevíráme se Boží vůli. Není to jednoduché a to, co to vlastně vzdání se vlastního ega znamená, má mnoho definic. Pro mne tou nejjednodušší je, že prostě bez vzdoru, budu přijímat vše tak jak to přichází, to znamená sladké i trpké, příjemné i odporné, aniž bych se tomu chtěla vyhnout, či se toho uchránit, nebo zmanipulovat v jiný výsledek. Prostě přijmout. Všechny obranné akce proti Boží vůli totiž vymýšlí naše ego. Pro ego znamená „kříž“ smrt, pro duši život.

Na některé lidi může symbol kříže působit negativně, možná proto, že jej pochopili jako smrt něčeho nebo někoho dobrého, tedy Pána Ježíše, ale i on na tomto kříži ukřižoval své ego, svou vlastní vůli, aby se stala vůle Boží. On je pro mne tím vzorem, který se rozhodl pro cestu kříže, tedy odevzdání se s láskou a důvěrou do rukou svého Otce.

Být spokojený s tím co mám, v tom je pravé bohatství a štěstí. Být spokojený s tím co mám a být za to vděčný, to je jednou z dalších věcí, které zmiňuje Anselm Grün ve své knize jako za důležitou součást modlitby.

Děkovat a být vděčný, za to co přichází, když začnu děkovat a uvědomovat si pravou hodnotu toho, co se mi v životě děje, díky čemu rostu a co všechno dostávám, srdce se mi začne otevírat pro Boha a jeho lásku. Mnohem více jej budu vidět

v tomto světle poznání jako milujícího Otce, který na té duchovní rovině lépe ví, co je pro mne dobré.

7. Vedení

„Arzt heile dich vorher selber.“³⁰

Ve starém mnišství mají krásný název, pro poznání vlastního srdce = Kardiognosie.

Kardiognosie je intuitivní, tedy Bohem dané poznání. Mnich aby obdržel toto poznání musel se naučit rozlišovat a znát své myšlenky a pocity. Kardiognosie, byla podmínkou pro ty, kteří chtěli vést ostatní. Čistota srdce je podmínkou pro to, aby se mohl mnich stát zajedno s Bohem.

Jsem-li zajedno s Pánem Bohem, neovládán vlastními myšlenkami ani pocity, předsudky a projekcemi, které se přesouvají na druhého, mohu ho vidět ve světle pravdy takového jaký je, a pomoci mu pávě u kořene „jeho“ problému. Kdo má čisté srdce, neprojektuje vlastní strachy do druhých, ale vidí je takové jací jsou. To je předpokladem pro duchovního, sjednocení s Bohem Otcem, poznání sebe sama, tedy svého srdce a všeho toho, co tu bylo a mne od něj oddělovalo.

Teprve až ten, který uzdravil sebe sama, může uzdravovat druhé.

K sebe uzdravení a nalezení Božího vedení dochází v mnišské tradici nikoli skrze teorii, ale skrze život, skrze poznávání vlastního vnitřního života, myšlení a pocitů a tedy skrze praxi a vlastní zkušenost.

„Nikoli teorie, ale teprve až prožitý život nás učí, jak správně žít, správně věřit a správně milovat.“³¹

Následovat Boha znamená být formován, ne informován.³²

³⁰ A. Grün: Geistliche begleitung bei den Wüstenvätern, str. 13

³¹ A. Grün: Geistliche begleitung bei den Wüstenvätern, str. 31

Ten kdo uzdravil sám sebe a ve svém srdci a vědomí se s Bohem Otcem sjednotil, může být průvodcem na cestě k uzdravení druhým.

Nemoc je pro mnichy šancí, jít cestou pravdy.³³ Nemusím se nemocí zbavovat, mohu skrze ni objevit, co ve mně vlastně chce žít, co je mým vlastním povoláním Božím, jaká je ta má moudrost, jíž pomocí mám v tomto světě Bohu porozumět a jemu svědčit.

Tak by se i církve a její sbory mohli stát místy, kde se budou hledat kořeny utrpení, nemocí jednotlivců a dosvědčovat Boží lásku k nám. Proto je mi myšlení Otců pouště tak blízké, neb se nesnaží „Boha sobě přizpůsobit, ale sebe sama Bohu přizpůsobovat.“³⁴ Nesnaží se jej myslí uchopit a popsat, ale více se zaměřuje na praktickou část, vlastní zkušenosti.

Nestaví se do role zprostředkovatele, ale vede člověka tak, aby našel Boha sám. Nic nedělá za druhé, ale nechá je se svobodně rozhodovat.

Je to cesta praxe, která ví, že „všechny dobré myšlenky světa nevyváží jeden jediný čin.“³⁵

7.1. Závěr

Nebudeš mít jiného boha mimo mne.

Neobrazíš si Boha zpodobením ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující.³⁶

³² Hana Pinknerová, Karel Řežábek: MOZAIKA, citáty o vztazích, BRNO 2002 – (Potamos)

³³ A. Grün: Geistliche begleitung bei den Wüstenvätern, str. 88

³⁴ Hana Pinknerová, Karel Řežábek: MOZAIKA, citáty o vztazích, BRNO 2002 – (Potamos)

³⁵ Mark Goulston, Philip Boldberg: Nestůj si v cestě, LIDOVÉ NOVINY 2002

³⁶ Bible (1990): Podle ekumenického vydání z r. 1985, SZ Exodus 20,3-5

Závěrem této práce bych chtěla shrnout to nejdůležitější, co jsem se v tolika slovech výše uvedených s Boží pomocí snažila vyjádřit.

Naše západní společnost se ztotožňuje s tím, čemu říká vlastní myšlení a většina lidí si myslí, že jsou tím, co si myslí a proto se budou bránit, pokud jim budete jejich způsob myšlení chtít vzít. Jsou takzvaně se svým způsobem myšlení ztotožnění a neváhám říci, že je to jejich modla. Ano jejich myšlenkové konstrukce se pro ně staly modlou.

Domnívám se však, že člověk je svou podstatou, svou přirozeností více než-li myšlenka, než-li jeho mysl. Je jen jeho odvěkou touhou právě to, co jej přesahuje uchopit a pochopit, dát tomu nějakou formu, aby tomu lépe rozuměl, prostě to redukovat na úroveň času a prostoru.

Na tom samo o sobě není nic špatného, pokud je ochoten jít dál a to znamená se toho vzdát. Jinak to bude vždy to, co jej drží na zemi a čeho se zoufale bojí pustit ve strachu, že ztratí sebe sama.

Všechna náboženství jsou právě tou redukcí naší vlastní podstaty, našeho pravého Já, tedy Boha Otce na něco co je omezeno časem a prostorem, zvukem a slovem. Mohou a mají na onu nej... Skutečnost ukazovat, ale nejsou Jí samotnou.

Meditace mi dala mnoho, opravdu jsem byla přesvědčená a ještě jsem, že člověk nepotřebuje číst myšlenky jiných autorů, protože, vše má již ve svém nitru a stačí poprosit, ztišit se a podniknout onu cestu „pro dobrodruhy.“ do hlubin svého nitra

Bude-li prosit, bude mu dáno, vše.

Poté, až jednou sáhne po knize, nějakého jemu ctěného autora a zjistí, že jsou zde obsaženy ty samé informace, které on obdržel v meditaci či rozhovoru s Pánem Bohem, otevře se mu srdce radostí a vděkem, za vše co od Boha obdržel, čemu se možná ve své skromnosti a malé sebedůvěře ani neodvažoval

věřit. S otevřeným srdcem plným láskou pro Boha, pochopí že našel vlastní zdroj moudrosti v sobě samém ve svém nitru. Že našel sebe sama.

Rozhodně zde nechci podceňovat četbu knih. Naopak, ale přála bych si, aby to bylo něco, co člověka inspiruje a pohladí po duši a to třeba právě tím, že zde nalezne své vlastní myšlenky, a tak vzroste i jeho láska a důvěra v Boha v sobě. Jde mi především o rozvoj člověka, o jeho duchovní růst. Aby pochopil a poznal na vlastní kůži, kým je a že vše má v sobě.

Četbu knih shledávám jako velice důležitou, ale nalezení sebe sama je pro mne ještě důležitější. Mnohokrát mohu o něčem číst, ale pokud budu o věcech pouze číst a přemýšlet, nedá se hovořit o pravé zkušenosti. Protože vše se bude odehrávat pouze v hlavě. Ale pokud něco zažiji, nikdy to již nezapomenu, a až teprve po vlastním prožitku a zkušenosti pochopím a porozumím, tomu co se odehrávalo předtím jen v hlavě. Teorie bez praxe není ničím.

Zkušenost je sdělitelná, ale nepředatelná.

Ale jak již bylo řečeno, nic není špatné samo o sobě. Záleží na člověku. Ani ono uchopování Boha Otce není špatné, je-li si člověk vědom toho, že jsou to informace dané jemu, jazykem od Pána Boha tak aby tomu rozuměl. To tedy neznamená, že co je lékem pro něj je lékem i pro druhého, protože jsme všichni jiní a každý se zde na zemi máme naučit něčemu jinému.

Ale i toto je pouze má interpretace toho neuchopitelného, a děkuji Pánu za vše co mi bylo, a je dáváno. Život je zázrak a člověk též.

Dlouhou dobu, bylo ústředním tématem v mém životě to, zda-li mám mít okolo sebe hranice či nemám. Vždyť v Bibli říká Pán

Ježíš, abychom milovali bližního svého a nepřátele, odpouštěli a vždy nastavovali druhou tvář.

Na druhou stranu mne život a tedy Bůh Otec sám naučil, abych si uměla říci o to, co chci a vymezit své potřeby, to co si druzí ke mně dovolit mohou a co ne. Výsledkem životní zkušenosti je, že je dobré, když se člověk naučí si o něco říci, a nebo prostě si vymezit hranice. A když se to naučí, zjistí, že to vlastně ani nepotřebuje. Jde zde o to se to naučit.

Lámalo mi hlavou dobro církve, zjistila jsem, že církevní instituce je právě něčím vymezeným. Ano, to když se vůči okolí vymezím mne chrání a to jak vůči špatnému, tak ale i vůči tomu dobrému. Je to jako hrad s pevnými zdmi.

Ráda bych, aby církev nebyla místem, kde mi nebudou říkat jak mám věřit, ale jak mám poznat sebe sama, sama sobě porozumět a být v sobě zakotvená, tedy v Bohu a v jeho vedení. Aby to bylo místo, které bude vzorem ostatním a to především v činech a dobrosrdečnosti. Aby to bylo místo, kde se nemusím bát být tím čím jsem, aby to bylo místo, kde budou lidé věřit sobě, každý svému vlastnímu vedení a nikoli knize či autoritě stojící opodál. Aby to bylo místo, kde budou růst samostatně myslící osobnosti vedené k lásce, poctivosti a spravedlnosti.

Nejsem idealista, ale realista a věřím, že taková církev na světě již existuje. Nicméně, její členové si sebe navzájem ani nemusejí být vědomí, ale jsou tu, obyčejní upřímně věřící, lid Boží, který slouží Bohu, tedy lásce. Kéž by i církve, ty které známe jako instituce, sloužily Bohu a nikoli sobě samým.

Život mi ukazoval, že myšlení má velký vliv na zdraví člověka a projevuje se na jeho těle. Nedávno jsem si na józe všimla, že ženy jsou ohebnější než muži, to má i nemá své výhody a souvisí to právě i s myšlením. Ten kdo je přizpůsobivý ve svém myšlení i v životě je ohebný. Toto má i své riziko, protože kdo nemá pevnou páteř, může mít velké zdravotní problémy, pevná páteř také znamená, zásadovost a čestnost.

V mém životě souvisí vše se vším, domnívám se, že lidé myslí tak jak myslí, právě proto, že se mají něčemu tímto způsobem ve svém životě naučit. A to jest velice individuální záležitost. To jak myslím a to čemu se mám naučit formuje zároveň i to jakým způsobem přemýšlím o Bohu a sobě sama.

Mladý člověk netouží po tom, aby mu někdo říkal co a jak má dělat. Ale aby mu někdo porozuměl a prostě tu byl v bezpodmínečné lásce, tedy sám sebou Obrazem Božím, aby byl přijatý takový jaký je. Pokud mne někdo miluje a přijme takového jaký jsem, s chybami atd. snáze pak přijmu já sám sebe. Přijetí vlastního stínu, tedy celé své osobnosti je základem k sebepoznání. Nikdo není bez viny a ani se vině vyhnou nemůže, to už tak na světě chodí a bláhový kdo si to myslí. (zkušenost) Protože, co je to vlastně vina? Něco ze světa a tedy velice relativního. Jako dobro a zlo.

Domnívám se, že až lidé budou v kostele dostávat to, po čem jejich duše touží, budou tam chodit. Změnit se musí církev a její myšlení a chování, pokud chce zůstat živá, měla by být z Boha a nikoliv z člověka. Církev jako taková nevlastní patent na pravdu, ten ostatně máme každý ve svém srdci. Pedagog nejlépe zná ten pocit, když na vás nespočet očí fascinovaně hledí s odevzdaností a důvěrou, vzdát se toho? této moci nad druhým člověkem, nechat ho rozhodovat o vlastním životě samotného, dát mu svobodu? To už na vás ale nebude závislý a třeba už vás ani nebude potřebovat. Třeba už ani nebude potřebovat církev a její „vedení,“ protože bude mít to vlastní. Co potom bude s církví, kterou nikdo nepotřebuje? Učit člověka, že nepotřebuje prostředníka mezi sebou a Bohem? není to bláznovstvím? Pro toho kdo slouží Bohu, a tedy i člověku nikoli, to je povinností.

Nicméně všichni a tedy i církve mají svobodu volby a osud ve vlastních rukou. A i samostatně myslící člověk, potřebuje své zkušenosti s někým sdílet.

Nakonec bych ještě chtěla říci, že mi bylo potěšením a radostí tuto práci psát a zas mne Pán jen utvrdil v tom, že veškeré dění let minulých formovalo a připravovalo půdu k jejímu vzniku. Díky Tobě Otče za vše a díky všem tvým pomocníkům. Děkuji za to, že jsem dostala možnost tuto práci psát, Bohu díky... .

8. Použitá literatura v textu citovaná:

BIBLE: PÍSMO SVATÉ STARÉHO A NOVÉHO ZÁKONA, Podle ekumenického
Vydání z r. 1985, Biblická společnost v ČSR 1990

BHAGAVAD-GÍTÁ (1998): The Bhaktivedanta Book International,
Inc.. Tiskárny Vimperk

Goulston, Mark, Goldberg, Philips (2002): Nestůj si v cestě.
LIDOVÉ NOVINY

Grün, Anselm (1984): Gebet und Selbsterkenntnis 1,
Vier-Türme-Verlag MÜNSTERSCHWARZACH

Grün, Anselm (1984): Begleitung bei den
Wüstenvätern 67, Vier-Türme-Verlag MÜNSTERSCHWARZACH

Komenský, Jan Ámos: Labyrint světa a ráj srdce, ODEON

Matka Meera (2003): Matka, ISBN 3-9808015-0-0

Pinknerová, Hana, Řežábek, Karel (2002): Mozaika - citáty
o vztazích, BRNO

Ruiz, Miguel (1997): Čtyři dohody, PRAGMA

8.1. Literatura v textu necitovaná, která však měla vliv na způsob mého myšlení.

Bach, Richard (1988): EinsSein, GOLDMANN

Grün, Anselm (1984): Träume auf dem eistlichen Weg 52,
Vier-Türme-Verlag MÜNSTERSCHWARZACH

Hellinger, Bert: Partnerské terapie Berta Hellingera,
Pragma-Hodkovičky

Kempenský, Tomáš (1941): Čtvero knih o následování Krista,

Ruiz, Miguel (1999): LÁSKA, VZTAHY A PŘÁTELSTVÍ, PRAGMA

Sai Bába (2004): Umění žít, EUGENIKA

Sai Bába (2002): Sai Baba promlouvá o světě a o Bohu,
OSTRAVA - Grafie s.r.o

Sai Bába (1999): Sai Baba promlouvá k západu
OSTRAVA - Grafie s.r.o

Estés, Pinkola Clarissa (1992): Ženy, které běhaly s vlky,
PRAGMA

Tepperwein, Kurt (2005): Was dir deine Krankheit sagen will,
mvgVerlag

Teilhard de Chabdin, Pierre (1997): Jak věřím, Vyšehrad

Tolle, Eckhart (2001): Moc přítomného okamžiku -
Pracovní kniha, Pragma-Hodkovičky

Tolle, Eckhart (2001): Nová země, Pragma-Hodkovičky

Výklady ke starému zákonu: Česká biblická společnost